

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 13.06.2018

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat	5
4 § Ympäristöraportti 2017-2018	6
- Ympäristöraportti 2017-2018	8
5 § Ympäristötarkastajien virkojen (vakanssit 200004, 201628, 500484 ja 500485) kelpoisuusvaatimusten muuttaminen	49
6 § Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Kuusakoski Oy, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen	50
7 § Ympäristölautakunnan esitys Vantaan kaupungin lausunnoksi Uudenmaan ELY- keskukselle vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022–2027	56
- Vesistöaluejako ja suurimmat vesistöt Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella	61
- Kokonaisarvio pintavesien ekologisesta tilasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella	62
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv	63
Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	65

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 13.6.2018 klo 17.00-18.03
Paikka Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x	Nylén Tiina	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	-	Suensalmi Jouko	x
Weckman Markku	x §:t 1-3, klo 17.00-17.54	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x §:t 1-3, klo 17.00-17.49	Lepistö Matti	x §:t 3-7 klo 17.50-18.03
Ruotsalainen Susanna	x	Puusa- Ruohonen Hannele	
Karén Timo	x	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	x §:t 3-7 klo 17.09-18.03	Hilden Joni	
Pääsukene Sonja	x	Pääkkönen Taru	
Salasto Riitta	x	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x	Annala Antti	
Liinakoski Eija	x	Parkkima Marja	
Mäkinen Marja-Vuokko	x	Joensuu Juho	
Eerola Antero	x	Tilander Liisa	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Niikko Mika	x § 3-7 klo 17.30-18.03	Auvinen Timo	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Linnakangas Jaakko	x	Pälviä Aapo	
Muut osallistujat			Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-3		x
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t		-
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri, ympäristöjohtaja vs.	esittelijä §:t 4-7		x
Maidell-Münster Leena, ympäristöpäällikkö			-
Hamari Milla, viestintäpäällikkö			x
Rantataro Maarit, johtava ympäristötarkastaja			x
Kokko Laura, ympäristötarkastaja vs.			x

Kristiansson Tina, ympäristösuunnittelija		x §:t 1-3 klo 17.00-17.30
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri,		x
pöytäkirjanpitäjä		

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 15.6.2018, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Timo Karén

Riitta Salasto

Pykälä 6, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 20.6.2018 Vantaan kaupungin internetsivuilla <http://paatokset.vantaa.fi>

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) valita pöytäkirjantarkastajat ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 15.6.2018 klo 14.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin,

- a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Timo Karén ja Riitta Salasto,
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 15.6.2018 klo 14.00 mennessä.

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/

80/00.02.02.00/2015

1. Ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson selostaa asiaa 4. "Ympäristöraportti".
2. Ympäristötarkastaja vs. Laura Kokko selostaa asiaa 6. "Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Kuusakoski Oy, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen".

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Käsittely:

Ympäristötarkastaja vs. Laura Kokko selosti myös asian 7. "Ympäristölautakunnan esitys Vantaan kaupungin lausunnoksi Uudenmaan ELY-keskukselle vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022-2027".

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä tiedotti, että Vantaankosken Mylly on myynnissä.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

VD/331/11.00.05.00/2014

KH/LMM/TKR

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisema ympäristöraportti on valmistunut. Ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2017 ja kevään 2018 hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita Vantaalla. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2016 ja osittain myös vuoden 2017 kestävästä kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon.

Vantaan edellinen ympäristöohjelmakausi päättyi vuoden 2016 lopussa. Vuonna 2017 kaupungissa valmisteltiin uutta kaupunkistrategiaa, jossa myös jatkuvasti kasvaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutos, luonnonvarojen hupeneminen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, otettiin kunnianhimoisempi ote.

Vantaa asetti uudessa kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraliuden vuoteen 2030 mennessä. Uuden ympäristöohjelman lähtökohdaksi otettiin resurssiviisauden tiekarttamalli. Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla – vastuullisesti. Resurssiviisauden tiekartta valmistuu kesällä 2018.

Ympäristöraportti 2017-2018 on jäsennelty uuden Resurssiviisauden tiekartan kaistojen mukaan Hyvät käytännöt on kirjattu seuraavien kaistojen alle: energiantuotanto ja -kulutus, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit, vastuullinen vantaalainen.

Raportin mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt ovat laskeneet vuodesta 2010 lähtien. Vuoden 2017 päästöt olivat 1102 kt CO₂-ekv (hiilidioksidiekvivalettia), eli yhden prosentin pienemmät kuin sitä edellisenä vuonna. Kaukolämmön päästöt lisääntyivät 13 prosenttia, ja jätteiden käsittelyn päästöt vähenivät 24 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuonna 2030 edellyttää merkittävästi tiukempaa päästövähennystä, sillä päästöjä pitäisi saada tiputettua kokonaisuudessaan hieman yli 80 prosenttia nykytasosta. Vuosina 2018-2030 tämä tarkoittaisi keskimäärin 7 prosentin päästövähennystä vuodessa.

Vuonna 2017 Suomen ympäristökeskus ja Motiva valitsivat Vantaan yhdeksi kymmenestä Circwaste-edelläkävijäkunnasta, joka sitoutunut viemään kiertotaloutta konkreettisesti eteenpäin. Lisäksi Vantaa on ollut mukana kuntatekniikan kehittämisen Kehto-foorumissa. Sen johtoryhmä päätti vuonna 2017 antaa uusiomateriaalien käytön arviointia infrahankkeissa koskevan Kestävän kehityksen sitoumuksen. Koekohteissa tullaan hyödyntämään erilaisia uusiomateriaaleja ja materiaalikierrätyksen organisointiin kehitetään uusia yhteistyötapoja.

Vuoden kuluessa aurinkosähkön käyttö on lisännyt suosiotaan ja kaavoituksessa ilmastovaikutusten arviointi oli jo arkipäivää. Viherkerroin on otettu käyttöön. Asemanseudut kehittyivät suunnitelmallisesti ja pyöräilyyn kannustettiin. Kaupungissa hyviä tuloksia aiemminkin saaneet uudet ESCO-energiansäästöhankeet saivat Kuntarahoituksen vihreää rahoitusta.

Puu-Kivistön asemakaava etenee vauhdilla. Alueella toteutetaan Vantaan kaupungin tavoitetta lisätä puurakentamista. Kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkosto päätti joulukuussa 2017 lisätä kaupunkien puurakentamista. Puu-Kivistö on nimetty Vantaalla puurakentamisen

erityiskohteeksi (Vantaan kaupunginhallitus 5.2.2018), jossa erityisenä tavoitteena on puurakentamisen määrällinen lisääminen ja laadullinen kehittäminen yhteistyössä puualan toimijoiden kesken. Asemakaavan tavoitteena on luoda lämminhenkinen, urbaani, pienimittakaavainen ja värikäs puutalonaapurusto.

Jätteenpolttolaitoksen käyttöönoton myötä kaatopaikalle päätyvän yhdyskuntajätteen määrä on laskenut merkittävästi. Myös kaupunkiorganisaation paperin kulutus on laskenut tuntuvasti viime vuosina, ja taustalla vaikuttaa sähköisen arkistoinnin lisäksi turvatulostukseen siirtyminen ja tulostimien vähentäminen.

Luontokoulun ohjattuun toimintaan osallistui vuonna 2017 reilut 3700 ihmistä, eli suunnilleen saman verran kuin muutamana edellisenäkin vuonna. Ympäristösertifioituja kouluja oli vuonna 2017 virallisesti 11, eli muutama vähemmän kuin pari vuotta sitten. Lähimetsien teemavuoden ansiosta Vantaan luontoretkille osallistuneiden määrä kasvoi yli kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna. Vantaalle palkattiin kesäksi 2017 kaksi lähimetsäopasta. Oppaat järjestivät muun muassa lähimetsäretkiä, jättipalsami- ja roskiensiivoustalkoita sekä opastivat ja neuvoivat kuntalaisia. Lisäksi he kokosivat oppaan jokamiehenoikeuksista ja velvollisuuksista lähimetsissä sekä järjestivät syksyllä 2017 seminaarin lähimetsiin liittyen. Toiminta jatkuu kesällä 2018.

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 4

Ympäristöjohtajan vs. esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtaja vs:n esityksen mukaisesti.

Liitteet:

- Ympäristöraportti 2017-2018

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, p. 0400 427705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, 050 314 5684, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

YMPÄRISTÖRAPORTTI 2017-2018

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa	KUVAILULEHTI Julkaisun päivämäärä Kesäkuu 2018
Tekijät: Miia Berger, Jarmo Honkanen, Tina Kristiansson ja Laura Virtanen	
Julkaisun nimi: Vantaan ympäristöraportti 2017 - 2018	
Vantaan kaupungin ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2017 ja kevään 2018 hyviä toimintatapoja ja kestävää kehitystä tukevia hankkeita. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2017 ja osittain myös vuoden 2018 kestäväen kehityksen indikaattorit.	
Vantaan edellinen ympäristöohjelmakausi päättyi vuoden 2016 lopussa. Vuonna 2017 kaupungissa valmisteltiin uutta kaupunkistrategiaa, jossa myös jatkuvasti kasvaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutos, luonnonvarojen hupeneminen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, otettiin kunnianhimoisempi ote. Vantaa asetti uudessa kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä. Uuden ympäristöohjelman lähtökohdaksi otettiin resurssi- viisauden tiekartta-malli. Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävällä tavalla – vastuullisesti. Tiekartta valmistuu kesällä 2018.	
Vantaan kasvihuonekaasupäästöt ovat laskeneet vuodesta 2010 lähtien. Vuoden 2017 päästöt olivat 1102 kt CO₂-ekv (hiilidioksidiekvivalettia), eli yhden prosentin pienemmät kuin sitä edellisenä vuonna. Kaukolämmön päästöt lisääntyivät 13 prosenttia, ja jätteiden käsittelyn päästöt vähenivät 24 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuonna 2030 edellyttää merkittävästi tiukempaa päästövähennystä, sillä päästöjä pitäisi saada tiputettua kokonaisuudessaan hieman yli 80 prosenttia nykytasosta. Vuosina 2018-2030 tämä tarkoittaisi keskimäärin 7 prosentin päästövähennystä vuodessa.	
Vuonna 2017 Suomen ympäristökeskus ja Motiva valitsivat Vantaan yhdeksi kymmenestä Circwaste-edelläkävijäkunnasta, joka on sitoutunut viemään kiertotaloutta konkreettisesti eteenpäin. Lisäksi Vantaa on ollut mukana kuntatekniikan kehittämisen Kehto-foorumissa. Sen johtoryhmä päätti vuonna 2017 antaa uusiomateriaalien käytön arviointia infrahankkeissa koskevan Kestävän kehityksen sitoumuksen. Koekohteissa tullaan hyödyntämään erilaisia uusiomateriaaleja ja materiaalikierrätyksen organisointiin kehitetään uusia yhteistyötapoja.	
Vuoden kuluessa aurinkosähkön käyttö on lisännyt suosiotaan ja kaavoituksessa ilmastovaikutusten arviointi oli jo arkipäivää. Viherkerroin on otettu käyttöön. Asemanseudut kehittyivät suunnitelmallisesti ja pyöräilyyn kannustettiin. Kaupungissa hyviä tuloksia aiemminkin saaneet uudet ESCO-energiansäätöhankeet saivat Kuntarahoituksen vihreää rahoitusta. Jätteenpolttolaitoksen käyttöönoton myötä kaatopaikalle päätyvän yhdyskuntajätteen määrä on laskenut merkittävästi. Myös kaupunkiorganisaation paperin kulutus on laskenut tuntuvasti viime vuosina, ja taustalla vaikuttaa sähköisen arkistoinnin lisäksi turvatulostus ja tulostimien vähentäminen.	
Luontokoulun ohjattuun toimintaan osallistui vuonna 2017 reilut 3700 ihmistä, eli suunnilleen saman verran kuin muutamana edellisenäkin vuonna. Ympäristösertifioituja kouluja oli vuonna 2017 virallisesti 11, eli muutama vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Lähimetsien teemavuoden ansiosta Vantaan luontoretkille osallistuneiden määrä kasvoi yli kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.	
Asiasanat: ympäristöraportti, ympäristöohjelma, ympäristöindikaattorit, ympäristön seuranta, kestävä kehitys	
Julkaisija: Vantaan kaupungin ympäristökeskus	
Sarjan nimi: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja ISSN 2342-9453 (painettu) ISSN 2342-9461 (verkojulkaisu)	

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vantaa aikoo olla vuonna 2030 päästötön ja jätteenkunta, jossa luonnonvarojen käyttö ei ylitä luonnon kantokykyä. Näin on kirjattu kaupungin laatimaan Resurssiviisauden tiekarttaan, ohjelmaan, jonka avulla toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian tavoitteita. Strategiaan on kirjattu myös tavoite olla hiilineutraali vuonna 2030. Hiilineutraalisuudella tarkoitetaan, ettei kaupungin alueelta aiheudu ilmastoa lämmittäviä päästöjä.

Tavoitteellisen ympäristötyön hyvät esimerkit ja onnistuneet ratkaisut viimeiseltä vuodelta on koottu tähän raporttiin. Raportissa kerrotaan, kuinka Suomen ympäristökeskus ja Motiva valitsivat vuonna 2017 Vantaan yhdeksi kymmenestä Circowaste-edelläkävijäkunnasta, joka on sitoutunut viemään kiertotaloutta kunnianhimoisesti ja konkreettisesti eteenpäin. Aurinkosähkön käyttö lisäsi suosiotaan ja kaavoituksessa ilmastovaikutusten arviointi oli jo arkipäivää, johon lisämausteensa toi viherkertoimen käyttöönotto. Asemanseudut kehittyivät suunnitelmallisesti ja myös pyöräilyyn kannustettiin. Kohti kestävämpää kaupunkia edettiin useilla muillakin rintamilla vuoden aikana. Kaupungissa hyviä tuloksia aiemminkin saaneet uudet ESCO- energiansäästöhankeet saivat Kuntarahoituksen vihreää rahoitusta.

Kaupungeilla on keskeinen rooli ilmastomuutoksen hillinnässä ja ne ovat liikkeellepanijoita monissa laajoissa hankkeissa. Kuitenkin tarvitaan edelleen ja entistä enemmän laajaa yhteistyötä sekä yritysten, yhteisöjen ja muiden sidostyhmien sitoutumista, jotta ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin pystytään vastaamaan. Yhä paremmin myös tiedostetaan kuluttajien rooli ilmastopäästöjen kartuttajina, mutta käytäntö ei ole vie-

lä muodostunut sellaiseksi, että kuluttajien ilmastoystävälliset ratkaisut asumisen, liikkumisen ja ruuan suhteen olisivat valtavirtaa. Syitä tähän on monia ja joskus syynä on tietämättömyys käyttökelpoisista, vaivattomista ja oman taloudenpidon kannalta kustannustehokkaista hillintäratkaisuista. Tätä tietoisuutta myös Vantaan kaupunki haluaa osaltaan lisätä.

Muutama vuosi sitten ympäristöraportissa siteerattiin Antti Hyryn Uuni-kirjaa. Kirjassa kuvataan kuinka päähenkilö Pietari rakentaa uunia, tiili tiileltä ja lopulta saa uuninsa valmiiksi. Uunin rakentamisessa on tärkeää koko rakenne, kaikkien asioiden täytyy olla paikallaan ja oikeassa järjestyksessä. Myös ympäristötyötä täytyy tehdä kuten uunin rakentamista: tiili tiileltä edeten, kokonaisuus huomioon ottaen. Kuitenkin viime vuosien muutokset, etenkin alati kiihtyvä ilmastolämpeneminen, on vaikuttanut siihen, että tiilet eivät enää riitä. Niiden sekaan tarvitaan kunnan järkäleitä, jotta hiilineutraalisuustavoitteeseen päästään. Tähän suuntaan toivotaan uuden, entistä kunnianhimoisemman, ympäristötyön kaupungissa johtavan, mutta vaikuttaviin muutoksiin tarvitaan myös sidosryhmien ja valtion johdonmukaisia toimia.

Ritva Viljanen
kaupunginjohtaja

Kuva: Sakari Manninen

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	5
2 Yleinen kehitys	11
3 Energiankulutus ja -tuotanto	13
4 Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen	16
5 Kulutus ja materiaalit.	22
6 Vastuullinen vantaalainen	26
Liite 1: Ympäristöindikaattorit	30
Liite 2: Ympäristötilinpito	35
Liite 3: Ympäristövalitukset	40

1 JOHDANTO

Vantaan edellinen ympäristöohjelmakausi päättyi vuoden 2016 lopussa. Vuonna 2017 kaupungissa valmisteltiin uutta kaupunkistrategiaa, jossa jatkuvasti kasvaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutos, luonnonvarojen hupeneminen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, otettiin kunnianhimoisempi ote. Vantaa asetti uudessa kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutralisuuden vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteen saavuttamiseksi ja uusien ja tehokkaampien toimintatapojen edistämiseksi päätettiin ympäristöohjelman lähtökohdaksi ottaa Sitran ja Jyväskylän kaupungin kehittämä resurssiviisauden tiekartta -malli. Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla – vastuullisesti. Vantaan resurssiviisauden tiekartan avulla tavoitellaan hiilineutraalia ja jätteen- tontä tulevaisuuden kaupunkia, jossa luonnonvaroja käytetään sääste- liäästi – samalla luoden edellytyksiä kestäväälle hyvinvoinnille.

Vuoden 2017-2018 ympäristöraportissa esitellään kesällä 2018 hyväk- syttävä Vantaan resurssiviisauden tiekartta. Raportti kertoo myös niistä hyvistä käytännöistä, joita vuoden aikana on tapahtunut. Raporttiin on kerätty myös tuttuun tapaan kaupungin ekologisen kestävyuden indi- kaattorit, joilla kehitystä on seurattu jo vuosien ajan. Jatkossa ympäris- töraportissa tullaan kertomaan myös resurssiviisauden tiekartan tavoit- teiden toteutumista.

YMPÄRISTÖJOHTAMINEN

Kaiken suunnittelun ja toiminnan, myös ympäristöjohtamisen, lähtökoh- tana kaupungissa on kaupunkistrategia. Vantaan uusi strategia hyväk- syttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017. Vantaan kaupungin strategia laaditaan valtuustokausittain neljäksi vuodeksi. Strategiassa määritel-

lyn vision mukaan Vantaa on rohkea ja rento edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus. Kaupungin arvoiksi määriteltiin avoimuus, rohkeus, vas- tuullisuus ja yhteisöllisyys.

Resurssiviisauden tiekartta on yksi kaupungin strategiaa toimeenpane- va ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman sekä hyvinvointiohjelman rinnalla. Lisäksi kaupungin strategisia tavoitteita toimeenpannaan kau- pungin elinvoimatavoitteiden avulla.

Strategiaa toimeenpanevien ohjelmien työnjako

Tiivistämme kaupunkia lähi- luontoa vaalien

Maa- ja asunto- poliittiset linjaukset

- Maankäytön suunnittelu
- Asuminen
- Yritysalueet ja ympäristöt
- Tonttien luovutus

Resurssiviisauden tiekartta

- Kestävä elämäntapa: liikkuminen, ruoka, viheralueet, yhteisöllisyys

Lisäämme kaupungin elin- voimaa ja veto- voimaa

Elinvoimatavoitteet

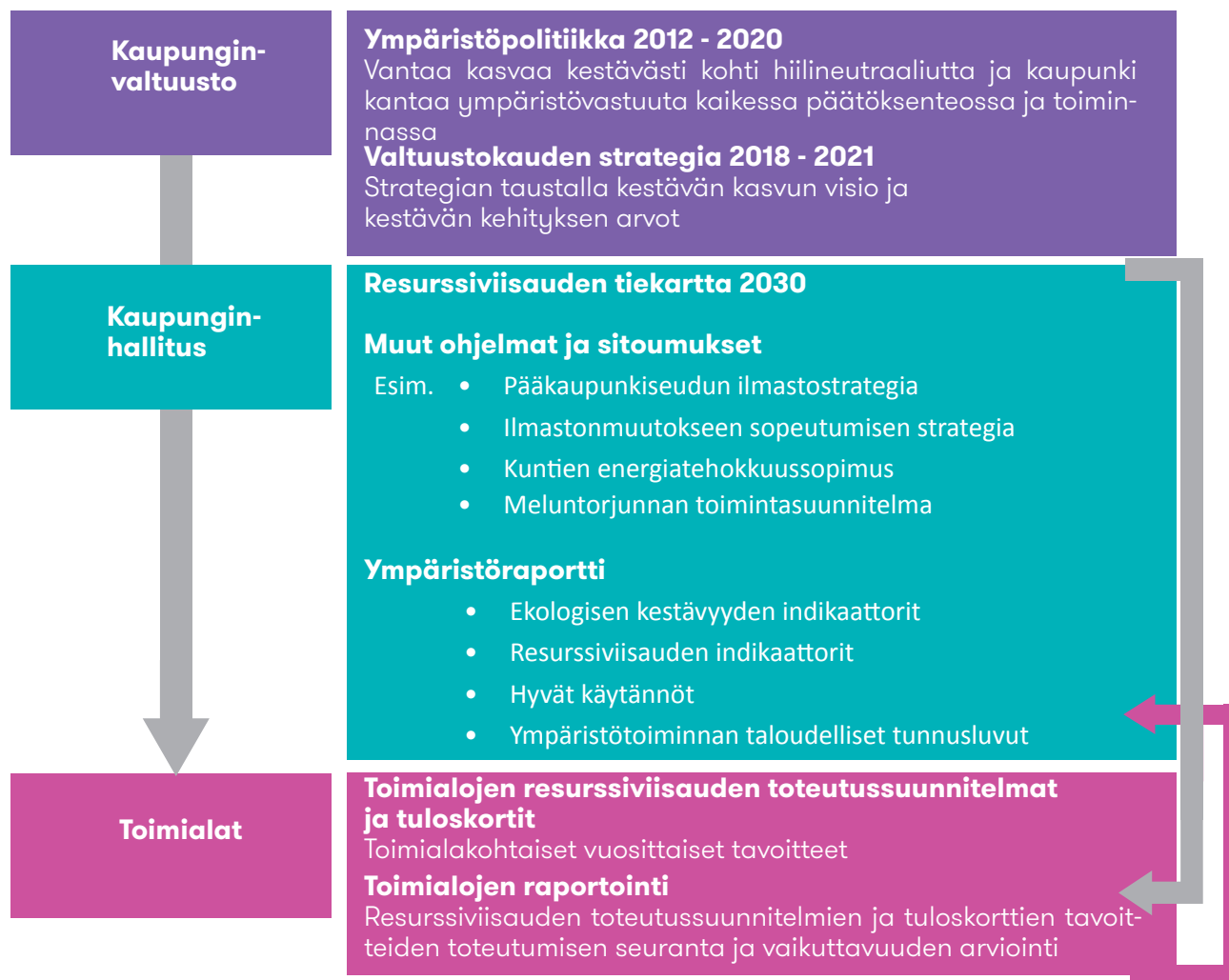
- Koulutus ja osaaminen
- Työllisyys
- Yritysyhteistyö
- Tapahtumatuotanto

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

Hyvinvointiohjelma

- Terveelliset elintavat
- Hyvinvointierot
- Kotoutuminen

Ympäristöjohtaminen Vantaalla

ARVOT

Avoimuus

Turvaamme talouden tasapainon

- Turvaamme talouden tasapainon
- Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi
- Pidämme konsernin talouden hallinnassa

Rohkeus

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
- Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet
- Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä

Vastuullisuus

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla
- Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita
- Yrityksille on monipuolisia ja veto-voimaisia työpaikka-alueita
- Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina

Yhteisöllisyys

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
- Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
- Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten
- Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät
- Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin
- Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava
- Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa

Johdamme uudistuen ja osallistuen

- Johtaminen uudistuu muutoksissa
- Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTTA

Resurssiviisauden tiekartta ohjaa Vantaan kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta (kuva 1). Samanaikaisesti halutaan tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Vantaan tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joitka ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Jokaiselle kaistalle on määriteltä vuotta 2030 kuvaava tavoitetilä, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta Vantaata. Lisäksi tiekartassa määritellään koko kaupunkia koskevat toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi.

Resurssiviisauden keskiössä on kiertotalous, uusiutuva energia sekä ympäristövastuullisesti toimivat asukkaat ja yritykset. Kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden lisäksi Vantaa aikoo resurssiviisauden toimintamallin avulla vahvistaa aluetaloutta ja työllisyyttä, luoda yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä parantaa asukkaiden hyvinvointia.

Tiekarttaa tukevat myös monet kaupungissa käynnissä olevat hankkeet esimerkiksi kiertotalouden edistämiseksi. Vantaa valittiinkin marraskuussa 2017 yhdeksi kymmenestä kiertotalouden edelläkävijäkunnasta, jotka ovat sitoutuneet viemään kiertotaloutta määrätietoisesti eteenpäin. Lisäksi Vantaa on mukana muun muassa Smart&Clean-säätiössä.

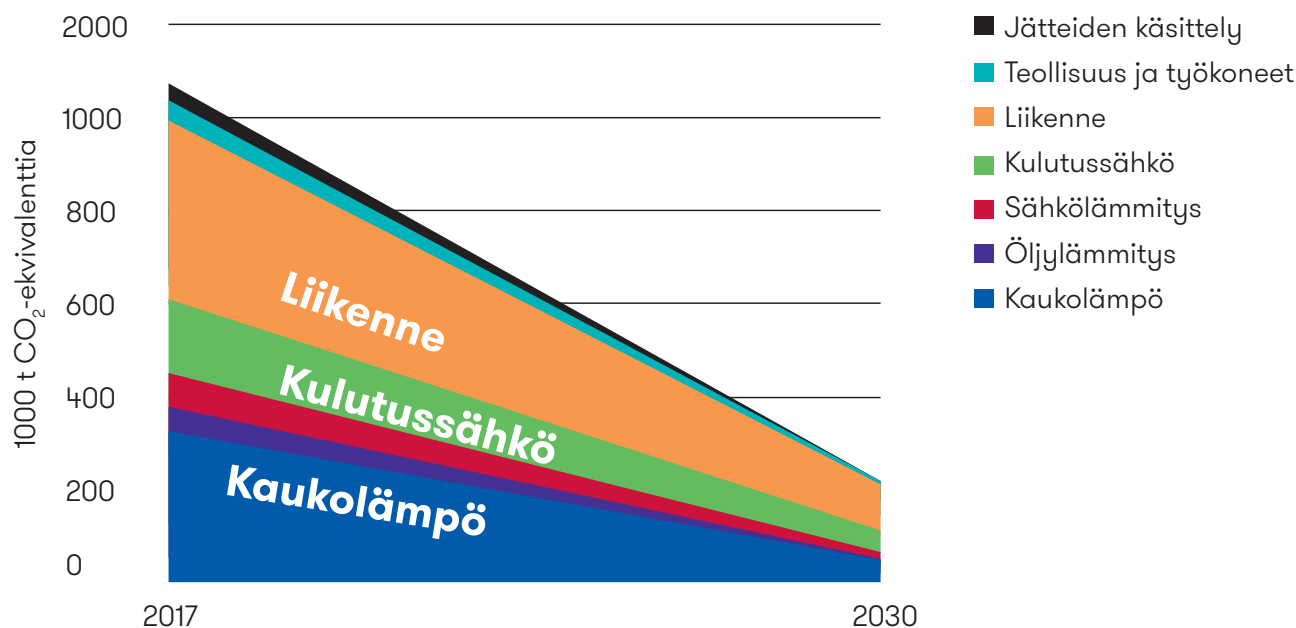

Kuva 1. Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja kaistat.

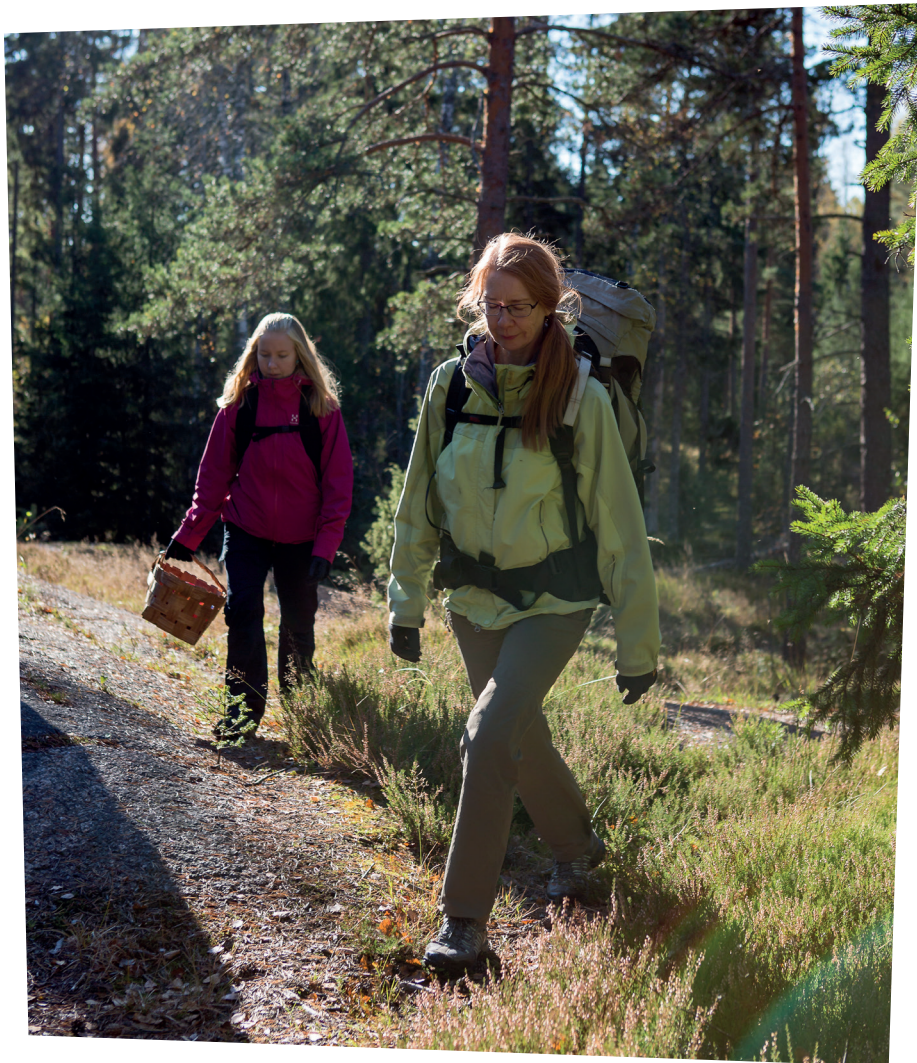
Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030

Vantaa on sitoutunut olemaan hiilineutraali kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa, että Vantaalla tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Tavoite on kunnianhimoinen, ja sen toteuttaminen vaatii määrätietoisia toimenpiteitä kaupungilta jokaisella sektorilla.

Keväällä 2018 Vantaalla valmistui Hiilineutraali Vantaa 2030 -selvitys, jossa tarkastellaan, mitä lisätoimenpiteitä Vantaan tulisi ottaa käyttöön hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi. Lisätoimenpiteiden tarvetta on vertailtu sellaiseen vuoden 2030 tilanteeseen, jossa jo tehtyjen päätösten lisäksi ei ole otettu muita lisätoimenpiteitä käyttöön (ns. perusskenaario). Tärkeimpiä selvityksessä tarkasteltuja toimenpiteitä ilmastotavoitteeseen pääsemiseksi Vantaalla ovat rakennusten energiatehokkuuden parantaminen, kaukolämmön tuotannossa fossiilisista energianlähteistä luopuminen, kiinteistökohtaiset sähkön- ja lämmöntuotantoratkaisut sekä liikkumisen kasvihuonekaasupäästöjen leikkaaminen muun muassa henkilöautoilua vähentämällä sekä lisäämällä sähköä, biokaasua ja biopolttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrää.

Vantaan päästöt vuonna 2017 ja tavoitteen mukaiset päästöt vuonna 2030

Kuva: Sakari Manninen

Kaupunkilaisten antoivat näkemyksensä pitkän ajan kehittämistyöhön

Vantaalle luotiin yhdessä kaupunkilaisten kanssa tulevaisuuskuvia, joiden avulla suunnitellaan tulevaisuuden kaupunkia. Tulevaisuuskuvien tekemiseen osallistui tuhansia kaupunkilaisia. Työn tuloksena nostetaan esiin kaupunkilaisten korostamia Vantaan voimavaroja ja kehittämiskohteita. Kaupunkilaisten näkökulma on yksi merkittävä – joskaan ei ainoa – kaupungin strategiatyössä huomioitava näkökulma. Vantaan tulevaisuuskuvia hyödynnettiin Vantaan valtuustostrategian 2017 – 2021, yleiskaava 2020 valmistelussa ja on ollut taustamateriaalina myös resurssi- viisauden tiekartan laadinnassa.

Kaupunkilaisten näkökulmista muotoiltiin Vantaan tulevaisuuskuvien neljä ydinviestiä.

1. Lähtökohta: Tasa-arvoiset ihmiset ja alueet
2. Yhdyskuntarakenne: Vehreä vallankumous
3. Sosiaalinen taso: Huokoinen pinta
4. Toiminnallinen taso: Yhteyksien kaupunki

Vantaalaiset haluavat elää kaupungissa, joka kohtelee asukkaitaan tasavertaisesti lähtökohdista ja asuinalueesta riippumatta. Kaupunkilaiset toivovat, että elinympäristön laatu kasvaa ja vehreys säilyy myös kaupungin tiivistyessä, vaikuttamisen mahdollisuudet ovat monipuoliset ja palveluiden saatavuus ja julkisen liikenteen yhteydet ovat sujuvia.

http://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maan_kaytto/ohjelmat_ja_projektit/vantaan_tulevaisuuskuvat

2

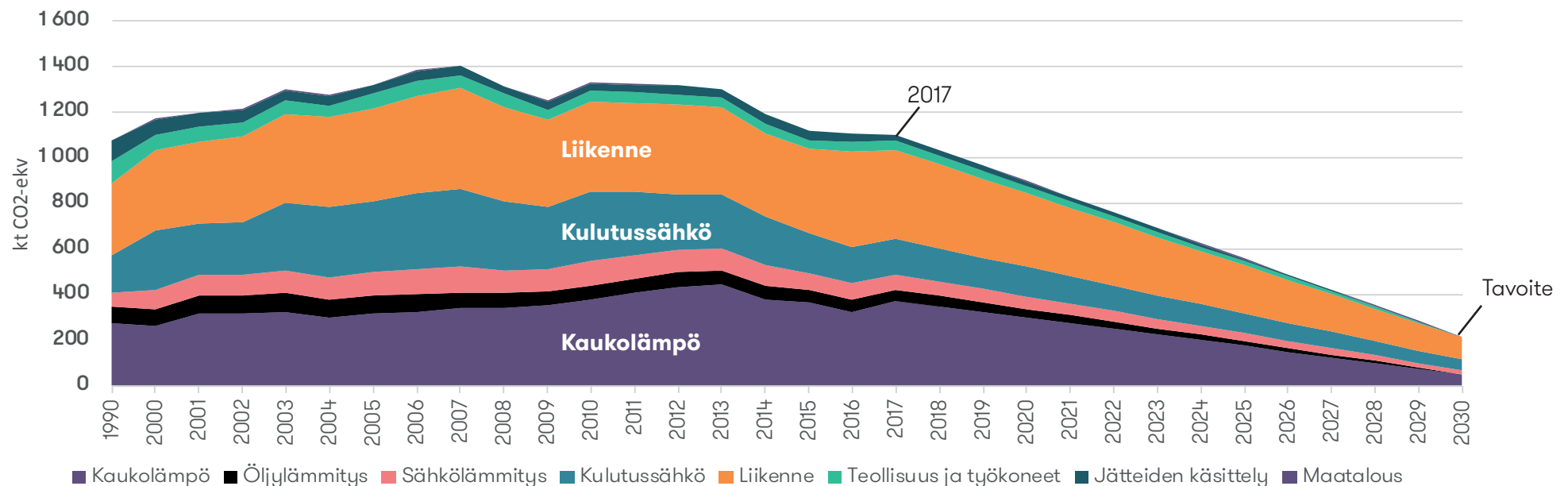
YLEINEN KEHITYS

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LOIVASSA LASKUSSA

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt ovat laskeneet vuodesta 2010 lähtien. Vuoden 2017 päästöt olivat 1102 kt CO₂-ekv (hiilidioksidiekvivalettia), eli yhden prosentin pienemmät kuin edellisenä vuonna. Kaukolämmön päästöt lisääntyivät 13 prosenttia, ja jätteen käsittelyn päästöt vähenivät 24 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuonna 2030 edellyttää merkittävästi tiukempaa päästövähennystahtia, sillä päästöjä pitäisi saada tiputettua kokonaisuudessaan hieman yli 80 prosenttia nykytasosta. Vuosina 2018-2030 tämä tarkoittaisi keskimäärin 7 prosentin päästövähennystä vuodessa.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys ja tavoiteura

SUURI ENEMMISTÖ PAINOTTAISI YMPÄRISTÖÄ TALOUSKASVUA ENEMMÄN

Asenteiden tasolla ympäristömyönteisyys on vahvaa, selviää Helsingissä ja Vantaalla vuonna 2017 toteutetusta ympäristöasennekyselystä*. Noin neljä viidestä painottaisi enemmän ympäristöä kuin talouskasvua, jos nämä joutuvat vastakkain. Etenkin nuoret vastaajat kuitenkin uskovat, että ympäristönsuojelu ja talouskasvu ovat mahdollisia samanaikaisesti.

Tietoisuus ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista on kyselyn mukaan helsinkiläisillä ja vantaalaisilla varsin hyvällä tasolla. Kodin energiansäästön huomioivat erityisesti iäkkäämmät vastaajat; nuoret suosivat kasvisruokaa ja jakamistaloutta. Sen sijaan lentomatkailun välttäminen on varsin harvinainen ilmastovalinta.

Kyselyssä selvisi, että kukin vastaaja on sitoutunut usein vain muutamaasi ympäristötekoihin ja että valintojen taustalla on usein myös omien kulujen karsiminen. Ympäristömyönteisten asenteiden ja ympäristökäyttäytymisen eri muotojen välillä havaittiin lopulta vain suhteellisen heikko yhteys.

Kyselyssä kartoitettiin lisäksi näkemyksiä kaupunkikehityksestä. Vastaajien selvä enemmistö hyväksyy automarkettien rakentamisen rajoitukset. Samoin joukko- ja kevyen liikenteen edistämisessä asukkailla on laaja kannatus. Polkupyörien helpompi kuljettaminen joukkoliikenteessä sekä nykyistä nopeampi joukkoliikenne voisivat vastausten mukaan saada myös suhteellisen monia autoilijoita valitsemaan näitä kulkumuotoja.

*Hirvonen, Jukka & Vanhatalo, Maaria. 2018. Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla. Tutkimuksia 2018:1. Helsingin kaupunki, Kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot.

Kuva: Joel Haapamäki

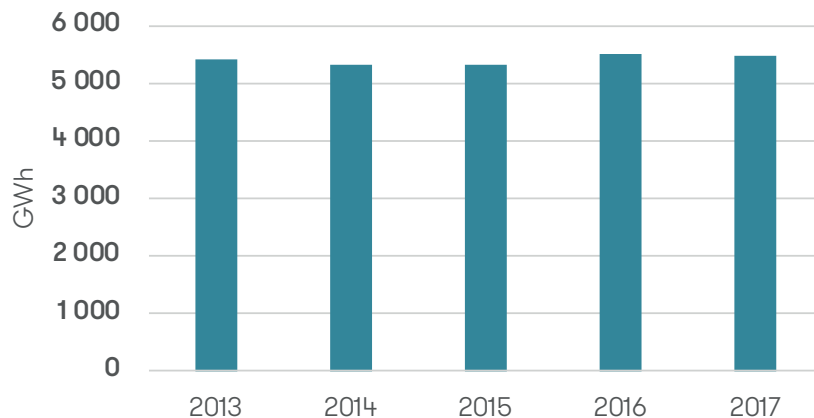

ENERGIANTUOTANTO JA -KULUTUS

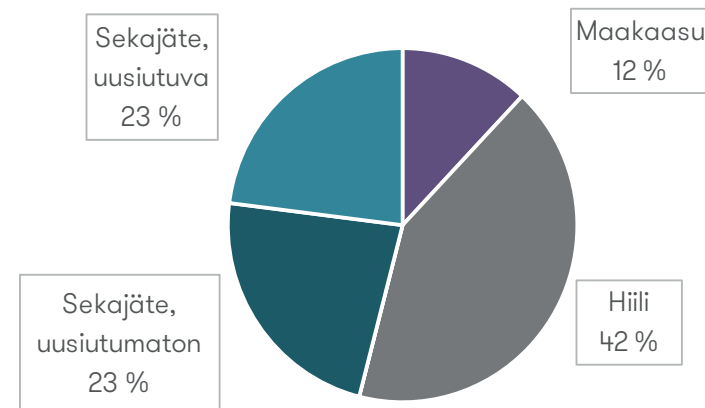
Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella ja vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä.

Vuonna 2017 kaukolämpöä tuotettiin lähes saman verran kuin sitä edellisellä vuonna (1904 GWh), mutta sen kasvihuonekaasupäästöt lisääntyivät silti 13 prosenttia. Tämä johtuu kivihiilen kasvaneesta tuotanto-osuudesta. Vantaan kokonaisenergiankulutus laski vähäisesti vuosina 2016-2017.

Yhdyskunnan energiankulutus

Kaukolämmön tuotanto-osuudet 2017

Caverion kehittää Vantaan kaupungin energiatehokkuutta ESCO-hankeella

Vantaan kaupunki valitsi Caverionin kumppanikseen kehittämään kiinteistöjen energiatehokkuutta. Kaupungin kiinteistöjen taloteknisiä järjestelmiä modernisoidaan 12 kiinteistössä, ja hanke toteutetaan ESCO-konseptilla (Energy Service Company), jossa palvelun tarjoava taho toteuttaa asiakkaan kohteessa investointeja ja energiansäästötoimenpiteitä. Palvelun kustannukset, energiansäästön investointi mukaan luettuna, maksetaan säästöillä, jotka syntyvät alentuneista energiakustannuksista.

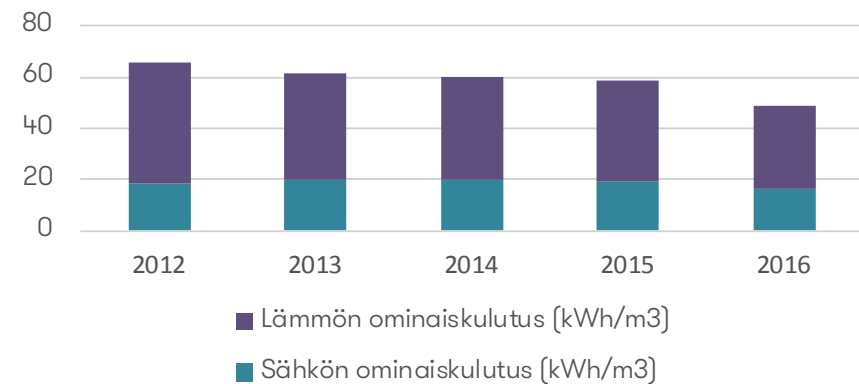

Kuva: Sami Lievonen

Hankkeessa uusitaan kiinteistöjen valaistusta ja ilmanvaihtoa, korvataan koulun öljylämmitystä maalämpöratkaisulla sekä parannetaan energiatehokkuuteen liittyviä talotekniikan ohjaustoimintoja. Kiinteistöissä tavoitellaan yli 20 %:n vuotuista energiansäästöä nykytilanteeseen verrattuna, mikä merkitsee 15 vuoden elinkaaren aikana noin 4,7 miljoonan euron säästöä. Myös hiilidioksidipäästöjä vähennetään 1 317 tonnia vuodessa. Investointien ja muutosten jälkeen Caverion vastaa kiinteistöjen energiansäästöstä ja energiatehokkuuden optimoinnista sekä antaa sopimukseen kuuluvilla kiinteistöille energiansäästötakuun.

Vantaan energiansäästöhankeille myönnettiin vuonna 2017 Kuntarahoituksen vihreää rahoitusta 1 550 000 euroa. Vihreää rahoitusta myönnetään hankkeille, joissa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia.

Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin omistamissa rakennuksissa

Kuva: Pertti Raami

HSY taloyhtiöiden apuna energiansäästöissä

HSY:n Ilmastoinfo selvitti kesällä taloyhtiöiden koulutustarpeita ja käyttäytymistä energia-asioissa. Syksyllä järjestettiin yhdeksän taloyhtiöpäättäjille suunnattua energiateemaista koulutustilaisuutta, joista osa pidettiin Vantaalla. Koulutukset käsittelivät taloyhtiön energiatehokasta ylläpitoa, suunnitelmallista kiinteistönpitoa ja energiatehokkuuden parantamista peruskorjausten yhteydessä. Ilmastoinfo laati myös taloyhtiöiden energiatehokkuustoimenpiteitä visualisoivaa materiaalia, ja taloyhtiöpäättäjille tuotettiin ohjeet lämmitysverkoston perussäädöstä.

www.ilmastoinfo.fi

Helen toi aurinkovoimaa ja sähkövaraston Vantaalle

Helen toteutti kesällä 2017 Vantaalle logistiikkakeskuksen katolle aurinkovoimalan ja älykkään sähkövaraston. Kyseessä on Suomen ensimmäisiä kohteita, joissa energiayritys ohjaa älykkäästi aurinkovoimalan ja sähkövaraston yhdistelmää asiakkaan tiloissa. Kiinteistön katolle Vantaalle rakennettiin lähes 600 paneelin aurinkovoimala, josta logistiikkakeskus saa sähköön käyttöönsä. Aurinkovoimalalla on tehoa 150 kWp (kilowattipeak) ja se tuottaa vuodessa noin 125 000 kilowattituntia aurinkosähköä. Tämä kattaa arviolta 10-20 prosenttia logistiikkakeskuksen sähköön vuosikulutuksesta. Sähkövarasto puolestaan auttaa logistiikkakeskusta käyttämään tuotetun aurinkosähköön tehokkaammin oman kiinteistönsä tarpeisiin.

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Maankäytön ratkaisulla voidaan merkittävästi vähentää kunnan energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä, niin rakennuskannan kuin liikenteenkin osalta.

Vantaalla valmistellaan uutta yleiskaavaa 2020. Kaupunginvaltuusto hyväksyi keväällä 2018 uuden tavoitteet, jotka jakautuvat kolmeen pääteemaan: paikallinen elinympäristö ja näkyvä kaupunki, seudullinen joukkoliikennekaupunki sekä kansainvälinen lentokenttäkaupunki. Kaikkien tavoitteiden kehiksenä on kestävä kehitys.

Pääteemojen alle on kirjattu tavoitteiksi muun muassa aluekeskustojen kehittäminen tasapainoisesti, jokapäiväisten palveluiden sujuva saavutettavuus, luonnon tuominen osaksi kaupunkiympäristöä, työpaikkarakentamisen turvaaminen, kansainvälisen vetovoiman kasvattaminen sekä joukkoliikennetyhteyksien ja pyöräilymahdollisuuksien kehittäminen entisestään. Kaavalla myös varaudutaan kaupungin kasvuun.

Kuva: Pertti Raami

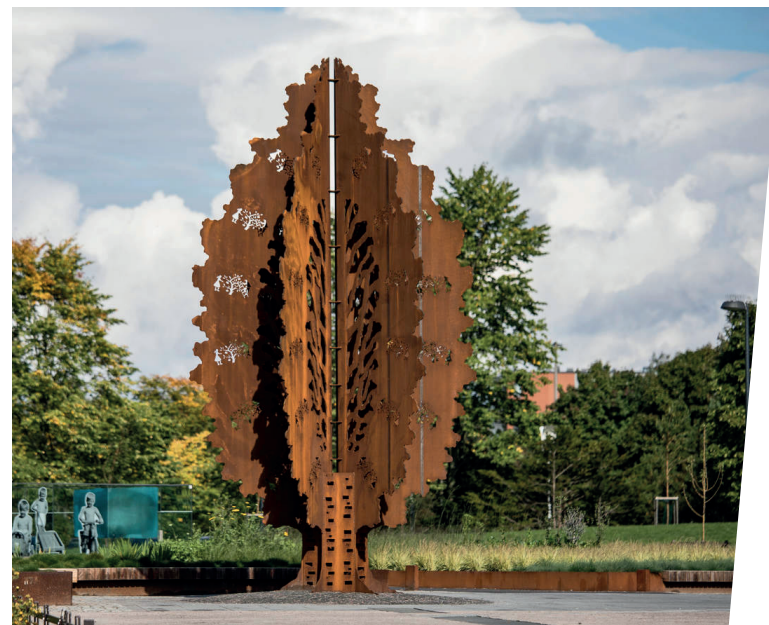
Vastuullista kaavoitusta

Vantaalla asemakaavoitus on käyttänyt vihertehokkuuden laskentaa vuodesta 2017 lähtien. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen vihreän tai muutoin sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa koko alueen pinta-alaan. Alueella taas tarkoitetaan yleensä tonttia tai korttelia. Vantaalla vihertehokkuus lasketaan Ilmastonkestävä kaupunki (ILKKA) -hankkeessa vuonna 2014 luodulla laskurilla, jota on muokattu Vantaan tarpeisiin. Vuonna 2018 valmistui myös esite Vantaan vihertehokkuudesta. Lisäksi vihertehokkuuden laskentaa on testattu katualueilla.

Asemakaavojen ekologista kestävyyttä arvioidaan Vantaalla myös KEKO-laskurin avulla. Laskurin avulla on mahdollista määrittää yhdyskuntien rakentamisen ja käyttövaiheen aiheuttamia ympäristövaikutuksia. KEKO laskee kasvihuonekaasupäästöt, luonnonvarojen käytön sekä vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin. Työkalu tuottaa myös arvion alueen kokonaiskotehokkuudesta ja vertaa vaikutuksia koko maan keskiarvoon.

Kirjastopuisto ja Tikkurilantori palkittiin Vuoden 2017 Ympäristörakenteena

Vantaan Tikkurilan ydinkeskustan julkiset tilat, Kirjastopuisto ja Tikkurilantori, palkittiin Vuoden 2017 Ympäristörakenteena. Aiemmin katu- ja pysäköintialueena toiminut Vantaan kaupungintalon ympäristö on muuttunut Tikkurilantorin ja Kirjastopuiston rakentamisen myötä arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi kävelykeskustaksi, torikaupan alueeksi, tapahtumapaikaksi ja oleskelualueeksi. Vantaalla virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella on pysynyt noin 25 % tienoilla, eli hyvällä tasolla.

Kuva: Sakari Manninen

SMART-MR

Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Kuva: Sakari Manninen

Vähähiilisten asemanseutujen kehittäminen

HSY ja Helsingin seutu osallistuvat SMART-MR (Sustainable Measures for Achieving Resilient Transportation in Metropolitan Regions) -hankkeeseen, jonka tavoitteena on parantaa liikennepolitiikkaa ja kehittää keinoja kestävän, vähähiilisen liikkumisen edistämiseksi metropolialueilla.

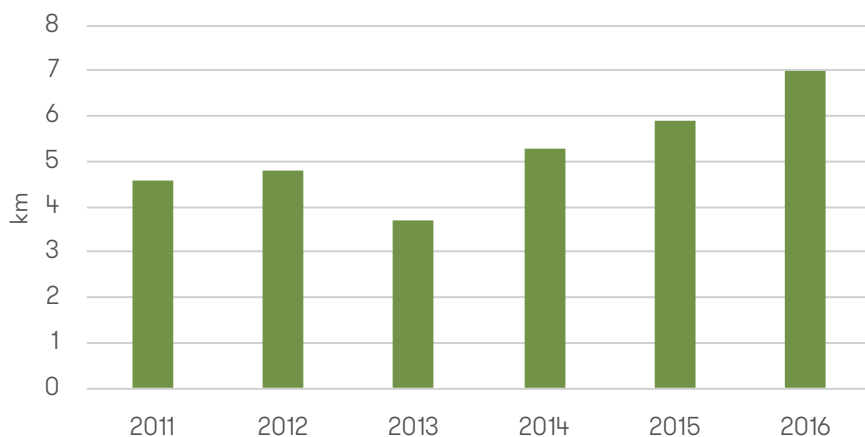
Helsingin seudun teemana on "Shaping low-carbon areas" eli vähähiilisten asemanseutujen kehittäminen. Työtä koordinoi HSY ja yhteistyöverkostossa ovat mukana Liikennevirasto, ympäristöministeriö, HSL, Uudenmaan liitto, seudun kaupungit, MAL-verkosto ja muita asemanseututoimijoita. Osana kehittämistyötä laaditaan yhteistyössä kaupunkien ja avaintoimijoiden kanssa asemanseutujen Low-carbon District -konsepti, joka tarjoaa suunnittelijoille ja asemahankkeiden toteuttajille työkalun kestävän ja vähähiilisen asemanseudun kehittämiseen.

Aviapoliksen ja Tikkurilan asemilla vietettiin huhtikuussa 2018 Fiksu Assa -tapahtumaa. Tapahtuman ideana oli muuttaa asemat ilmastoa säästävien tuotteiden ja palvelujen pop up -tiloiksi.

Kuva: Pertti Raami

Uudet pyörä- ja jalankulkureitit katuverkossa

Vantaalla kannustetaan pyöräilyyn

Vuoden vantaalainen pyöräilijä -tittelin jakaminen on muodostunut Vantaalla jo perinteeksi. Vuonna 2017 kymmenenneksi Vuoden vantaalaiseksi pyöräilijäksi valittiin opettaja Marjukka Kyöstiö. Vuonna 2018 voittajaksi valittiin Vantaan kaupunginmuseon henkilökunnalle.

Vantaalla pystyi kesän 2017 aikana lainaamaan ilmaiseksi käyttöönsä polkupyörän. 100 kesäfillaria -kampanja oli kokeilu, jossa haettiin kokemuksia yhteiskäyttöpyöristä. Kesäfillarin sai lainata Tikkurilan Aseman tien Muuntamosta, ja lisäksi pyörät tuotiin lainattavaksi myös kesän tapahtumiin. Kokeilua varten Vantaa vuokrasi Pääkaupunkiseudun Kierätykskeskuksesta käytettyjä ja kunnostettuja polkupyöriä.

Syyskuussa puolestaan vietettiin kansainvälistä Liikkujan viikkoa. Liikkujan viikon tarkoituksena on kannustaa ihmisiä miettimään, miten matkat kannattaa tehdä ja miten arkipäivän valinnat vaikuttavat ympäristöön ja yhteiskuntaan. Viikon lopuksi vietettiin Auton vapaapäivää, jolloin HSL tarjosi matkalippuja alennetuin hinnoin. Auton vapaapäivänä järjestettiin myös aamupalaa pyöräilijöille -tapahtumia, joista yksi oli Myyrmäessä.

Syyskuussa 2017 myös kuusi Vantaan Aviapoliksen yrityspuiston työntekijää kokeilivat uudenlaista Bikefy-palvelua, joka yhdistää joukkoliikenteen ja sähköisen taittopolkupyörän käytön. Kokeilu sai alkunsa HSY:n ja Aalto-yliopiston yhteistyöstä, jossa opiskelijat kehittivät osana kurssityötä uutta liiketoimintaideaa vähähiiliselle asemanseudulle.

Hiekkaharjun aseman seudulla sekä Malmipellon puistoraitilla ovat alkaneet tammikuussa 2018 rakennustyöt pyöräilyn laatukäytävien rakentamiseksi. Alkaneet työt ovat osa isompaa kokonaisuutta, jolla Vantaalle rakennetaan pyöräilyn laatukäytäviä. Niitä on tavoitteena olla noin 44 kilometriä vuoteen 2020 mennessä. Laatukäytävät merkitään keskiviivala koko matkalta ja lisäksi niillä on kiinnitetty erityistä huomiota muun muassa tasaisuuteen, valaistukseen ja viitoitukseen.

Pysäköinnin kehittäminen

Vantaalla otetiin tammikuussa 2018 käyttöön maksullinen pysäköinti Tikkurilan, Myyrmäen ja Kivistön kaupunkikeskustojen sekä asemien ympäristöjen katu- ja torialueilla sekä kaupungin hallinnoimilla pysäköintialueilla. Pysäköintimaksuilla halutaan lisätä julkisen ja kevyen liikenteen houkuttelevuutta.

Yhteiskäyttöautojen pysäköintiä on helpotettu Vantaalla. Pysäköintitunnuksen lunastanut ajoneuvo voi pysäköidä lisäkilvillä merkityille paikoille ilman pysäköintimaksua tai liikennemerkien velvoittamaa aikarajoitusta, kuitenkin enintään 48 tunniksi. Pysäköintioikeuden voivat hakea kaikki halukkaat yritykset, jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset ja ovat valmiita sitoutumaan pysäköintioikeuden myöntämisehtoihin.

Kivistössä testattiin automaattiautoja liikenteessä

Maaliskuussa 2018 Sensible 4 Oy aloitti kehittämänsä autonomisten ajoneuvojen testit Kivistössä muun liikenteen seassa. Sähkökäyttöinen automaatti-Renault Twizy ajoi muun liikenteen seassa pääasiassa taa-jama-alueella.

Testi- ja kehitysvaiheen jälkeen Twizyt alkavat ajaa koematkustajille avointa pilottia Vantaan, Espoon ja Hämeenlinnan alueilla osana Uudenmaan liiton ja Suomen Kasvukäytävän alGO -hanketta. Vuonna 2019 on tarkoitus kokeilla vastaavasti liikenteessä ensimmäistä kotimaista robottibussin prototyyppiä, joka on parhaillaan rakenteilla.

Hulevedet hallintaan

Sito palkitsi vuonna 2017 Vantaan kaupungin erimerkillisestä hulevesien hallinnasta. Palkinnon myöntämisen perusteina oli, että Vantaan kaupungista on tullut viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomen johtava kaupunki hulevesien luonnonmukaisessa hallinnassa osana kestävästä kehityksestä.

Vuonna 2017 asukkaiden havaintojen avulla tunnistettiin hulevesitulvaherkkiä alueita. Lisäksi Vantaa on yhdessä Espoon, Helsingin ja Lahden kanssa lähentynyt kehittämään pioneeriratkaisuja, joilla puhdistetaan hulevesien mukana vesistöihin kulkeutuvia päästöjä, kuten raskasmetalleja, ravinteita ja mikro-muoveja. Työ on osa Smart & Clean huleveden laadunhallinta -hanketta. Ratkaisusta kerättävä tieto avataan kaikkien saataville. Vantaalla toteutettuja ratkaisuja ovat maanalainen kosteikko Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä monikäyttöiset hulevesialueet Vantaan Aviapoliksessa.

Puu-Kivistön suunnittelu vauhdissa

Puu-Kivistön asemakaava-alueella toteutetaan Vantaan kaupungin tavoitetta lisätä puurakentamista. Kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkosto päätti joulukuussa 2017 lisätä kaupunkien puurakentamista. Puu-Kivistö on nimetty Vantaalla puurakentamisen erityiskohteeksi (Vantaan kaupunginhallitus 5.2.2018), jossa erityisenä tavoitteena on puurakentamisen määrällinen lisääminen ja laadullinen kehittäminen yhteistyössä puualan toimijoiden kesken. Asemakaavan tavoitteena on luoda lämminhenkinen, urbaani, pienimittakaavainen ja värikäs puutalonaapurusto.

Purojen ja jokien suojelutyö jatkuu

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin 19.4.2017 Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet. Vesistöjen kehittämisessä tarvitaan jatkossakin monialaista, myös kaupungin rajat ylittävää yhteistyötä.

Vantaa palkkasi kesäksi 2017 kaksi kesätyöntekijää purotalkkareiksi. Talkkarit järjestivät kesän aikana purotalkkoita, jotka olivat kaikille avoimia. Talkkoissa rakennettiin ja kunnostettiin kutusoraikkoja, kerättiin roskaa sekä kitkettiin haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Purotalkkarit tulevat kunnostamaan Vantaan puroja myös kesällä 2018.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi helmikuussa 2018 luvan Tikkurilankosken padon osittaiseen purkamiseen. Tikkurilankosken padon keskiosa puretaan ja koskialue kunnostetaan. Tikkurilankosken alueen monimuotoisuus, käyttöarvo ja vaelluskalojen olot paranevat kunnostustöiden ja padon purkamisen ansiosta.

Länsi-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidolle kehittämissuunnitelma

Länsi-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidolle on laadittu kehittämissuunnitelma. Suunnitelman tavoitteena ovat avoimet ja hoidetut pellot ja niityt. Pellot ja niityt ovat tärkeä osa Vantaan kulttuuriympäristöä ja viheralueverkostoa. Niillä on merkitystä myös asukkaiden viihtyisyyden ja virkistyskäytön sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Länsi-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidon kehittämissuunnitelmassa on käyty läpi kaupungin omistamilla mailla sijaitsevat avoimet alueet Myyrmäen ja Kivistön suuralueilla. Vastaavanlainen kehittämissuunnitelma laaditaan myös Itä- ja Keski-Vantaan pelloista ja niityistä vuoden 2018 aikana. Samalla kokeillaan muutamalla Länsi-Vantaan alueella erilaisten menetelmien toimivuutta ja arvioidaan kustannusvaikutuksia niittyjen peruskunnostuksessa ja hoidossa.

Kuva: Sakari Manninen

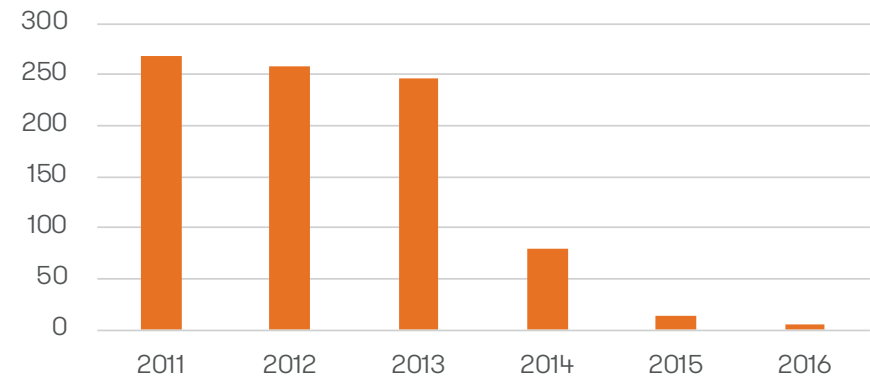
KULUTUS JA MATERIAALIT

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Parhaimmillaan resurssiviisas luonnonvarojen käyttö luo uusia taloudellisia mahdollisuuksia.

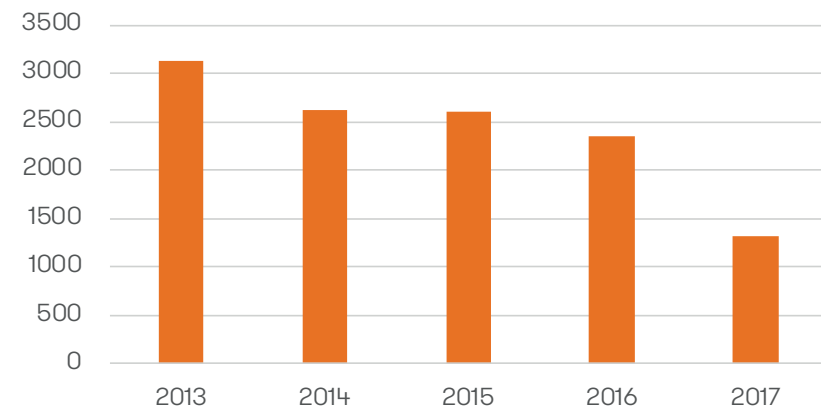
Vantaan kaupunki on yksi nopeimmin kasvavista kaupungeista Suomessa. Vilkaan rakentamisen vuoksi purku- ja kierrätysmateriaalien ja maamassojen uusiokäytön kehittämisessä on runsaasti mahdollisuuksia, joita voidaan entistä enemmän ottaa käyttöön. Tämä edellyttää kuitenkin uusien arviointitapojen käyttöönottoa, uusia seurantamalleja ja -laskelmia sekä ohjeistusta.

Jätteenpolttolaitoksen käyttöönoton myötä kaatopaikalle päätyvän yhdyskuntajätteen määrä on laskenut merkittävästi. Myös kaupunkiorjaniisaation paperin kulutus on laskenut tuntuvasti viime vuosina, ja taustalla vaikuttaa sähköisen arkistoinnin lisäksi turvatulostus ja tulostimien vähentäminen.

Loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen määrä (kg/as/v)

A4/kaupungin työntekijä

Kuva: Sakari Manninen

Vantaa on valittu kiertotalouden edelläkävijäkunnaksi

Vantaa on valittu yhdeksi edelläkävijäkunnaksi CIRCWASTE-kiertotaloushankkeessa. Siinä kaupunki on sitoutunut yhdessä HSY:n kanssa lisäämään yhdyskuntajätteen kierrätystä valtakunnallisen jätesuunnitelman mukaisesti ja edistämään kiertotaloutta. Jätesuunnitelmassa tavoitteena on kierrättää vähintään 55 prosenttia yhdyskuntajätteistä, hyödyntää materiaalina vähintään 70 prosenttia rakennus- ja purkujätteistä sekä vähentää jätemäärää vuoteen 2020 mennessä vuoden 2000 tasolle.

Vantaalla jo toteutettuja kiertotalouden toimenpiteitä ovat muun muassa hävikkiruuan vähentämiseen pyrkivä Yhteinen pöytä, muovinkeräyksen pilotointi sekä purkubetonin käyttö.

Suomen suurimpien kaupunkien yhteistyötä syvennetään ja uutta liiketoimintaa edistetään kiertotalouden ympärillä myös CircHubs-hankkeessa. Alueellisissa kiertotalouden keskittymissä, kiertotalouskeskuksissa, on esimerkiksi yritysten mahdollista testata uusia toiminta- ja ratkaisumalleja sekä osallistua hyödyllisten innovaatioiden kehittämiseen. Kaksivuotinen CircHubs (Tulevaisuuden kiertotalouskeskukset) -hanke on osa Suomen kuuden suurimman kaupungin 6Aika-strategiaa ja saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastolta (EAKR).

Vantaa on ollut mukana kuntatekniikan kehittämisen Kehto-foorumissa. Sen johtoryhmä päätti vuonna 2017 antaa uusiomateriaalien käytön arviointia infrahankkeissa koskevan Kestävän kehityksen sitoumuksen. Koekohteissa tullaan hyödyntämään erilaisia uusiomateriaaleja ja materiaalkierrätyksen organisointiin kehitetään uusia yhteistyötapoja.

RANTA-hankkeesta puhtia kiertotalouden edistämiseen

Vantaa on Helsingin ja Hämeenlinnan kanssa mukana RANTA-hankkeessa, jossa edistetään rakennettuun kaupunkiympäristöön ja rakennuksiin sekä maamassojen hallintaan liittyviä kiertotalouden mahdollisuuksia kunnissa. Rakennus- ja purkujätteet sekä maa-ainekset ovat kunnille iso haaste ja niille on tarpeen etsiä ja luoda uusia käyttömuotoja sekä kehittää jätteiden ja maamassojen parempaa hallintaa. Myös materiaalivirtojen aitoon ymmärrykseen tarvitaan merkittävästi lisää tietoa. Kaupunkien lisäksi hankkeessa ovat mukana Green Net Finland, Metropolia AMK, Suomen ympäristöopisto Sykli sekä Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK.

Vastuullisuutta hankintoihin

Vantaan kaupunki on ottamassa käyttöönsä strategisten hankintojen tiekarttamallin, joka täydentää resurssiviisauden tiekarttaa. Oman toiminnan kehittämisen tueksi kaupunki on perustanut vastuullisuuden neuvottelukunnan. Kaupunki myös osallistuu aktiivisesti pääkaupunkiseudun yhteistyöhön ja on vaikuttamassa EU:n julkisten hankintojen vastuullisuuslinjauksiin EU Urban Agendan kumppanuustyöryhmässä.

Kuva: Felix Siivonen

Yhteinen pöytä ehkäisee ruokahävikkiä

Yhteinen pöytä, Vantaan kaupunki ja Vantaan seurakuntayhtymä saivat vuoden 2017 Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus2050-päätunnustuksen. Lisäksi Yhteinen pöytä voitti Vuoden keittiöteko 2017-pääpalkinnon. Yhteinen pöytä on myös Sitran Kiertotalouden tiekartalla.

Yhteinen pöytä on verkosto, joka luo mallia vantaalaiselle, yhteisölliselle ruoka-aputoiminnalle ja hävikkiruoan keskitetylle jakelulle. Verkostoon kuuluvat noin 30 ruokahävikin lahjoittajaa (kaupat, elintarviketehtaat ja tukut) ja noin 35 vastaanottavaa tahoa, eli ruoka-apua Vantaalla jakavat järjestöt, kaupungin asukastilat ja seurakunnat. Hävikin kuljetuksesta verkostoon vastaa Vantaan kaupungin ylläpitämä hävikkiterminaali.

Hävikinkorjuujuhla

Seutulassa sijaitsevalla Katrinebergin kartanolla vietettiin syyskuussa 2017 tunnelmallista hävikinkorjuujuhlaa, jossa vantaalaiset kutsuttiin yhteisen pöydän ääreen nauttimaan huippukokki Markus Maulaviran hävikkiraaka-aineista suunnittelema kasvisateria. Yhteinen pöytä toimitti juhlaan hävikkiraaka-aineet, joista Laurean ammattikorkeakoulun opiskelijat valmistivat aterian. Samalla Katrinebergin kartano toivotti satavuotiaalle Suomelle ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä ja menestyksekkäitä vuosia.

Lisää vegaanisia vaihtoehtoja Vantaan kaupungin ravintoloihin

Vantaan kaupungin omistama ja muun muassa ateriapalveluita tuottava Vantti ryhtyi kasvisruokapäivinä tarjoamaan vegaanista pääruokaa toisena lounasvaihtoehtona. Vegaanista ruokaa oli tarjolla Vantin ateriapalvelujen yläkouluissa, yhtenäiskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kokeilu alkoi huhtikuussa 2017 ja kesti kevätlukukauden päättymiseen asti. Kasvis- ja vegaaninen ruoka on usein liharuokaa ympäristöystävällisempi lounasvaihtoehto.

Kuva: Anna Groth

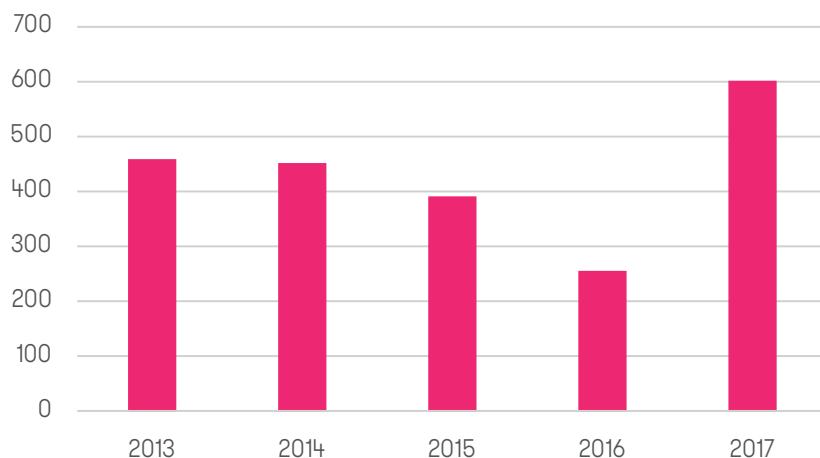

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Resurssiviisauden tiekartan vastuullinen vantaalainen -kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Toimenpiteet koskettavat kaikkia vantaalaisia – niin kaupungin työntekijöitä, asukkaita kuin yrityksiä ja yhteisöjä.

Vantaan kaupungilla on koulutettu vuodesta 2009 lähtien ekotukihenkilöitä. Ekotukitoiminnan tarkoitus on lisätä kaupungin yksiköissä ekotehokkaita käytäntöjä ja ympäristömyönteisiä asenteita. Vuonna 2018 tehdyn kyselyn mukaan suurin osa vastanneista ekotukihenkilöistä kokee, että ekotukitoiminnalla on vaikutuksia työpaikan arkikäytäntöihin.

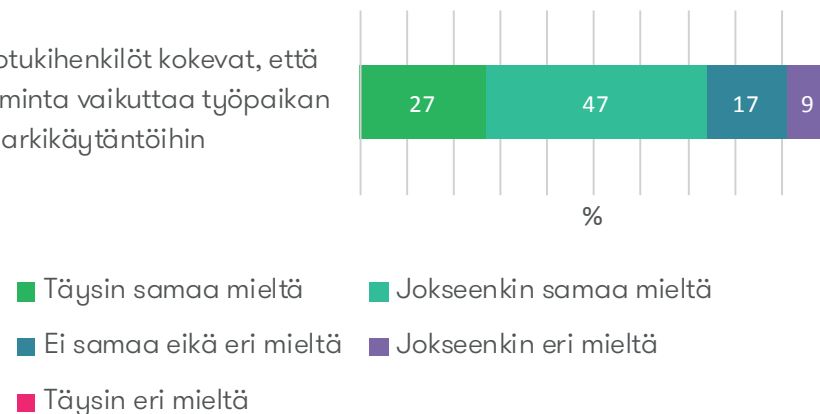
Luontoretkeille osallistujat

Henkilöstön ympäristöasennetutkimuksen (2018) mukaan vastaajat olivat omaksuneet hyvin jätteiden lajittelun ja sähkösäästön työpaikalla, mutta työmatkaliikumisessa olisi yhä parannettavaa, sillä yli 40 prosenttia vastaajista kulki työmatkansa yleensä henkilöautolla. Keskimäärin vastaajat tekivät etätöitä kaksi päivää kuukaudessa, mutta kyselyyn saaduissa kommentteissa nousi esille, että sitä tehtäisiin mielellään enemmän.

Luontokoulun ohjattuun toimintaan osallistui vuonna 2017 reilut 3700 ihmistä, eli suunnilleen saman verran kuin muutamana edellisenäkin vuonna. Ympäristösertifioituja kouluja oli vuonna 2017 virallisesti 11, eli muutama vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Lähimetsien teemavuoden ansiosta Vantaan luontoretkeille osallistuneiden määrä kasvoi yli kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Miten ekotukihenkilöt kokevat, että ekotukitoiminta vaikuttaa työpaikan arkikäytäntöihin

Lähimetsien teemavuodet 2017-2018

Vantaalla vietettiin vuonna 2017 lähimetsävuotta. Teemavuoden aikana kannustettiin kouluja ja päiväkoteja tutustumaan omiin lähimetsiinsä. Lisäksi pohdittiin, miten metsäkysymykset otetaan esille kaavoituksessa, asutuksen läheisten metsien hoidossa, puistojen suunnittelussa ja rakentamisessa, vapaa-ajan vietossa ja liikunnassa.

Vantaa rauhoitti Pyymosanmetsän Petikossa, Silvolanmetsän Ylästössä, Furumossen-Tuomelanmetsän Linnaisissa sekä Tussinkosken Vallinojalla. Suojeltujen alueiden pinta-ala oli yhteensä noin 125 hehtaaria.

Yksi Lähimetsävuoden kohteista oli Kanervannummi, jonne Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi istutettiin kuntalaisten ja lähikoululaisten talkoilla Tulevaisuuden metsä. Alueella hyödynnettiin kierätysmateriaalia muilta rakennustyömailta. Uudistettava reitti tulee palvelemaan tulevaisuudessa seudullisena ulkoilureittiyhteytenä Tikkurilasta Hakunilaan. Kokonaisuudessaan puiston on tarkoitus olla valmiina vuoden 2018 aikana.

Vantaan metsäsuunnitelman päivittäminen käynnistyi Hakunilan ja Kivistön alueilta, joissa pidettiin huhtikuussa 2017 suunnitelmiin liittyen asukastilaisuudet. Lisäksi maailman ympäristöpäivänä 2017 järjestettiin lähimetsien kunniaksi kaikille avoin metsätapahtuma Keimolan Kaiun majalla.

Vantaalle palkattiin kesäksi 2017 kaksi lähimetsäopasta. Oppaat järjestivät muun muassa lähimetsäretkiä, jättipalsami- ja roskiensiivoustalkoita sekä opastivat ja neuvoivat kuntalaisia. Lisäksi he kokosivat oppaan jokamiehen oikeuksista ja velvollisuuksista lähimetsissä sekä järjestivät syksyllä 2017 seminaarin lähimetsiin liittyen. Toiminta jatkuu kesällä 2018.

Kuva: Pertti Raami

HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Päiväkotien lähimetsillä on suuri merkitys

Vantaan päiväkodit vierailevat lähimetsissä ahkerasti, monet jopa päivittäin. Metsät tarjoavat erinomaisen ympäristön lapsen psyykkiselle ja motoriselle kehitykselle sekä parantavat keskittymiskykyä. Positiiviset luontokokemukset muokkaavat lapsen luontosuhdetta sekä muodostavat pohjan ympäristöasenteille ja -vastuullisuudelle. Keväällä 2017 Vantaan päiväkodeille suunnattiin kysely, jonka pohjalta tehtiin pro gradu -tutkielma Helsingin yliopiston Geotieteiden ja maantieteen osastolla.

Kuva: Pertti Raami

Selvityksen tulokset osoittavat, että lähimetsät ovat päiväkodeille todella tärkeitä ja niiden säilymisestä ollaan huolissaan. Tärkeimpinä metsien ominaisuuksina pidetään luonnon monimuotoisuutta, luonnontilaisuutta, läheistä sijaintia sekä riittävän suurta kokoa. Myös pinnanmuotojen vaihtelevuutta arvostetaan. Metsäretkiä kuitenkin haittaavat etenkin koiranjätökset. Yli 80 % vastaajista kertoi niiden rajoittavan metsien käyttöä. Lisäksi roskaisuus ja turvattomuus rajoittavat metsäretkiä. Jotta metsiä voidaan jatkossakin hyödyntää ympäristökasvatuksessa, riittävän suurten metsien säilyminen päiväkotien läheisyydessä on tärkeää.

Siimapuiston päiväkodin puutarhassa viihdytään ja opitaan luonnosta

Vantaan Siimapuiston päiväkodissa vietettiin kesäkuussa 2017 iloista puutarhapäivää. Lasten ja aikuisten voimin päiväkodin puutarha laitettiin kesäkuuntoon. Siimapuisto on mukana Biolanin Vihreä teko -kampanjassa, jonka tarkoituksena on kannustaa suomalaisia arjen pieniin vihreisiin tekoihin.

Päiväkodin johtaja Leena Lahtisen mukaan Siimapuistossa lapset ovat osallisena oman toiminnan suunnittelussa ja näin heidän tietoisuutensa oman toiminnan vaikutuksista lisääntyy. Puutarhassa luonnon kierto-
kulkukkuus muuttuu käsin kosketeltavaksi ja ymmärrettäväksi, kun lapset itse pääsevät mukaan suunnitteluun, toteutukseen, ylläpitoon ja myös hyötykäyttöön.

HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Neljän vantaalaisyrityksen ympäristötyö palkittiin Ekokompassi-sertifikaatilla

Ekokompassi on ympäristöjärjestelmä, joka ohjaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä ottamaan käyttöön ja kehittämään ympäristöystävällisiä toimintamalleja. Sertifikaatin saaneet yritykset ovat läpäisseet ulkopuolisen tarkastuksen ja osoittaneet, että noudattavat sertifikaatin vaatimuksia. TKP Print, Kanresta Oy:n Ravintola Heijastus ja Café Einstein sekä Airport Hotel Bonus Inn saivat Ekokompassi-sertifikaatin vuonna 2017 sitoutumisestaan ympäristön huomioivaan toimintaan.

<https://ekokompassi.fi/>

Esimiesten ympäristöjohtamisen koulutukset

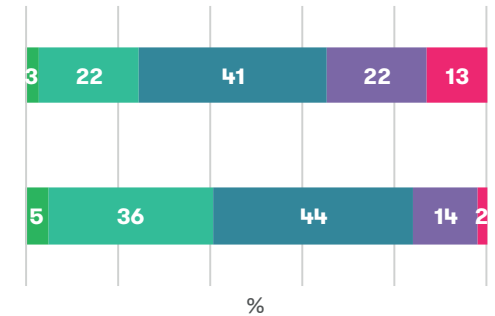
Vantaalla jatketaan esimiesten ympäristöjohtamisen koulutuksia, joissa tuetaan kestäviä toimintatapoja. Vuonna 2017 koulutettiin yhteensä yli 80 Vantaan kaupungin esimiestä ympäristöjohtamisen alkeisiin. Kaupunki järjesti kaksi avointa koulutusta, ja lisäksi koulutettiin tiettyjen toimialojen esimiehiä ja johtoryhmien jäseniä.

Vantaan ympäristöjohtamisen koulutus on tiivis iltapäivä, jonka aikana käydään läpi, miksi ympäristövastuutyö kuuluu jokaiselle esimiehelle, ympäristöjohtamisen perusteet sekä katsaus ympäristöjohtamisen työkaluihin. Suurin anti on kuitenkin yhteisissä keskusteluissa ja siinä, että eri tehtävissä toimivat esimiehet voivat oppia toisiltaan.

Kaupungin henkilöstön ympäristöasennekyselyssä (2018) ympäristötyöstä kysyttäessä, kuinka se esimerkiksi näkyy asioiden valmistelussa sekä päätöksenteossa ja miten se on muuttanut työtapoja, oli yleisin vastaus ei samaa eikä eri mieltä. Vastauksien perusteella ympäristötyö ei välttämättä aina näy henkilöstölle asti.

Kaupungin ympäristötyö on muuttanut työtapojani

Kaupungin ympäristötyö näkyy asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Kuva: Sakari Manninen

LIITE 1 YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT

Yleinen kehitys	2013	2014	2015	2016	2017	
Kasvihuonekaasupäästöt	1303	1191	1117	1108	1102	kt CO2-ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvnener)	6,3	5,6	5,2	5,1	4,9	t CO2-ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti ilman teollisuutta (CO2-raportti)	6	6	5			t CO2-ekv
Ympäristötuotot	381 000	235 000	176 000	471 900	678 000	euroa
Ympäristökulut	22 586 000	22 340 000	33 340 000	23 382 000	26 444 000	euroa
Ympäristöinvestoinnit	1 966 000	2 780 000	12 012 000	14 240 700	3 321 000	euroa
Ympäristövastuu ja ehdollinen ympäristövelka						
Ympäristötuotot kunnan toimintatuotoista	0,2	0,1		0	0	%
Ympäristötuotot suhteessa asukaslukuun	1,8	1,1	0,8	2,2	3,0	euroa/asukas
Ympäristökulut kunnan toimintakuluista ja ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	1,6	1,6		1,6	1,9	%
Ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	108,5	106,0	155,3	106,7	118,5	euroa/asukas
Ympäristöinvestoinnit kunnan käyttöomaisuusinvestoinneista	1,1	1,7		9,9	2,9	%
Ympäristöinvestoinnit suhteessa asukaslukuun	9,4	13,2	56,0	65,0	14,7	euroa/asukas

Energiantuotanto ja -kulutus	2013	2014	2015	2016	2017	
Yhdyskunnan energiankulutus	5 421	5 311	5 317	5 491	5487	GWh
Energiankulutus asukasta kohti	26 051	25 193	24 776	25 035	24592	kWh
Yhdyskunnan sähkönkulutus yhteensä	1844	1833	1824	1908		GWh
Yhdyskunnan sähkönkulutus asukasta kohti	207936	210803	214641			kWh/as/v
Asumisen ja maatalouden sähkönkulutus	652	655	656	687		GWh
Teollisuuden sähkönkulutus	291	264	241	253		GWh
Palveluiden ja rakentamisen sähkönkulutus	902	914	927	968		GWh
Kaukolämmön hankinta	1790	1767	1749	1903	1904	GWh
- Maakaasun osuus	823	512	204	358	219	GWh
- Hiilen osuus	960	795	733	733	795	GWh
- Öljyn osuus	7	18	34	0	0	GWh
- Ydinvoiman osuus	0	0	0	0	0	GWh
- Uusiutuvien osuus	0	0	0	0	0	GWh
- Sekajätteen osuus		442	778	812	890	GWh
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet						
- Maakaasun osuus		29	12	19	12	%
- Hiilen osuus		45	42	39	42	%
- Öljyn osuus		1	2	0	0	%
- Ydinvoiman osuus		0	0	0	0	%
- Uusiutuvien osuus		0	0	0	0	%
- Sekajätteen osuus		26	44	42	46	%
Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus (kaikki rakennukset)		69,9				%
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä rakennustyyppittäin	19,8	19,5	19,2	16,0		kWh/m3
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (sääkorjattu)	41,9	40,5	39,5			kWh/m3
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	46	43,6	47,4	32,6		kWh/m3

Yhteiskuntarakenne ja liikkuminen	2013	2014	2015	2016	2017	
Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten osuus, krs-m2	98,1	98,8	98,9	98,7	98,9	%
Asemakaava-alueelle rakennettujen asuntojen osuus, krs-m2	97,8	98,6	99,2	99,0	99,6	%
Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella	24,2	24,4	25,9	26,5	26,4	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta (%)	6,3	6,3	6,7		7,2	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus kokonaispinta-alasta (%)	6,2	6,2	6,6		7,2	%
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)						
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 300 m	31,7	31,6	29,6	37,4		%
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 700 m	81,5	81,3	80,3	86,5		%
Päivittäistavarakaupat: 300 m	35,0	34,7	34,1	33,5		%
Päivittäistavarakaupat: 700 m	73,2	72,8	71,5	71,8		%
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 300 m	19,9	19,3	18	20,4	17,7	%
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 700 m	63,6	60,3	64,6	66,6	58,5	%
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 300 m	90,8	90,7	89,7	97,9	98,1	%
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 700 m	99,7	99,7	99,8	99,8	99,8	%
Päiväkodit: 300 m	57,9	57,4	61,1	58,0	58,9	%
Päiväkodit: 700 m	88,2	88,0	89,5	88,6	88,8	%
Alueellinen hyötyjätepiste: 300 m	47,3	47,0	45,6			%
Alueellinen hyötyjätepiste: 700 m	93,4	93,1	80,3			%
Tiiviisti asuttujen alueiden osuus:YKR-ruutujen määrä ja osuus, kun						
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)		560	568			kpl
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)		30,5	30,8			%
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)		170	176			kpl
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)		9,3	9,5			%
Tiiviillä alueilla asuvien osuus: asukkaiden määrä YKR-ruuduilla, kun						

asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 20 asukasta/ha		160994	164072			asukasta/ha
osuus koko väestöstä		78,2	78,3			%
asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha		87145	90260			asukasta/ha
osuus koko väestöstä		42,3	43			%
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä				25123		asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä				20084		asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu				14037		asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu				10212		asukasta
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono	32	53	52	66		tuntia vuodessa
Hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä	4	4	6	1	2	kpl
Henkilöautojen määrä	518	525	533	543	551	Henkilöautoja / 1000 asukasta
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	0,55	0,49				matkaa/as/vrk
Työsuhdematkalipun käyttäjät	5602	6171	6696	7120		käyttäjää
Pyörätieverkon pituus, m/as	2,9	2,9	2,9	2,9		m/as
Pyörätieverkon pituus, km	599	608	616	623		km

Kulutus ja materiaalit	2013	2014	2015	2016	2017	
Yhdyskunnan vedenkulutus	238	241	220	224		
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	134,1	143,6	136,4	120,7		
Yhdyskunnan jätevesikuormitus						
Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,08	0,09	0,09			g/as/vrk
Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,37	1,5	1,8			g/as/vrk
Kokonaistyyppikuormitus (N)	1,73	1,76	3,23			g/as/vrk
Jätteen käsittelypaikalle loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen määrä	246	80	14	5		kg/as/v
Kaupungin kiinteistöjen tuottama yhdyskuntajätteen määrä/työntekijä	296	297				kg/kaupungin työntekijä
Kaupunkiorganisaation vuotuinen jätteen materiaalihyötykäyttöaste	47	48				%
Paperinkulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa	3125	2626	2607	2354	1326	A4/kaupungin työntekijä
Ympäristönäkökohdat huomioivat kaupungin hankinnat	64	81	60	60		%-osuus keskitetyistä hankinnoista

Vastuullinen vantaalainen	2013	2014	2015	2016	2017	
Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit	10	14	14	14	12	lkm
Koulutettuja ekotukihenkilöitä yhteensä/100 kaupungin työntekijää	4,7	5,4	6,0	6,5	6,9	ekotukihenkilöt/100 kaupungin työntekijää
Luontoretkille osallistujat	457	450	390	256	600	osallistujaa

LIITE 2 YMPÄRISTÖTILINPITO

YMPÄRISTÖTILINPITO VANTAALLA

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämissuunnitelman yhteydessä.

Ympäristötilinpito 2017			
1 000 euroa	Tuotot	Kulut	Investoinnit
A.1. Ulkoilman suojele	3835	1421,2	494,0
B. Vesiensuojele ja jätevesien käsittely	0	834,2	26,4
C. Jätehuolto ja alueiden puhdistus	0	3387,3	12,5
D. Maaperän ja pohjaveden suojele	3988,7	170,8	367,2
E. Melun ja tärinän torjunta	0	71,7	209,4
F. Luonnonsuojele ja maisemansuojele	0	81,8	30,2
G. Ympäristönsuojelelun viranomaistehtävät	61351	947,3	0,0
H. Muut ympäristönsuojelelutoimenpiteet	609223	16 363,9	2181,9
I. Ilmastonsuojele	0		0,0
Ympäristötoiminta yhteensä	678397	23278,2	3321,6
Verot. Investointien poistot	0	2 486,2	0,0
Kaikki yhteensä:	678,4	26 444,3	3 321,6

VANTAAN YMPÄRISTÖTUOTOT, -KULUT JA INVESTOINNIT TOIMINNOITTAIN

Vuonna 2017 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 678 400 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelelun viranomais-tehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeleluun.

Ympäristökulut vuonna 2017 olivat yhteensä 26,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelelutoimenpiteet kuluja

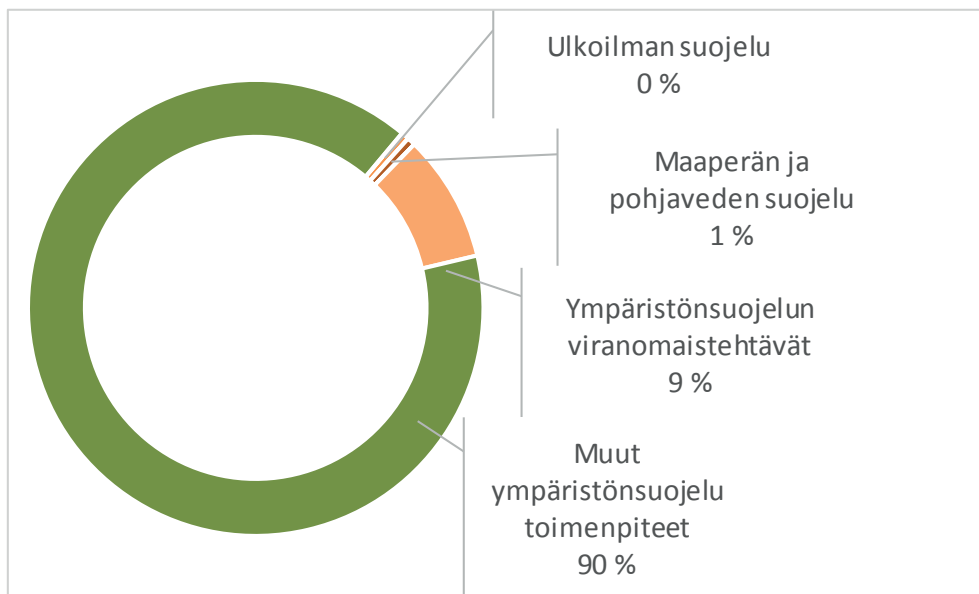
Ympäristöinvestoinnit olivat 3,3 miljoonaa euroa, josta valtaosa käytettiin Muihin ympäristönsuojelelun toimenpiteisiin.

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2017	2016
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,00 %	0,00 %
Ympäristötuotot / asukas	3,04	2,15
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,86 %	1,62 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	118,49	106,67
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	2,85 %	9,88 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	14,66	64,97

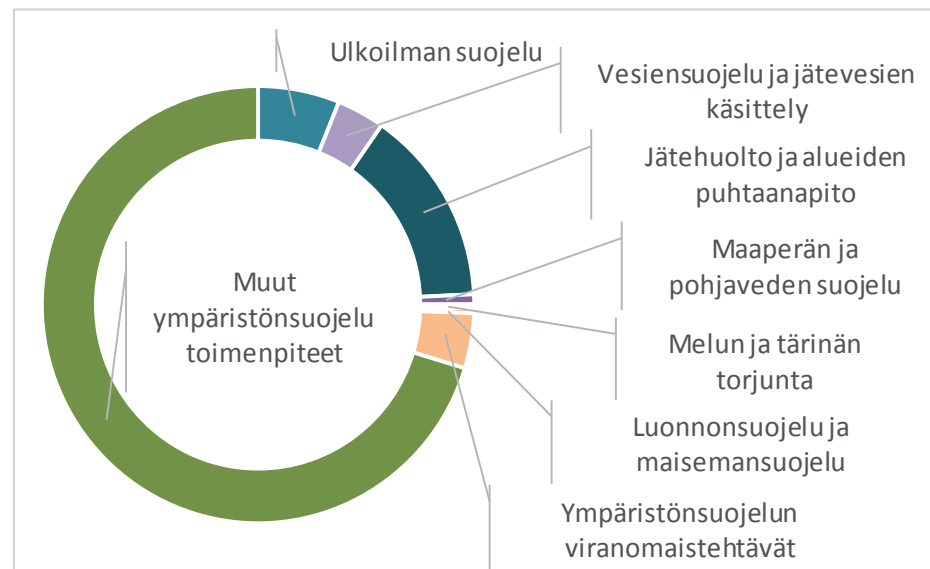
YMPÄRISTÖTUOTOT

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2017 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 678 400 euroa. Se kattoi 0,002 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 3,04 euroa asukasta kohden.

Ympäristötuottojen jakauma

Ympäristökulujen jakauma

YMPÄRISTÖKULUT

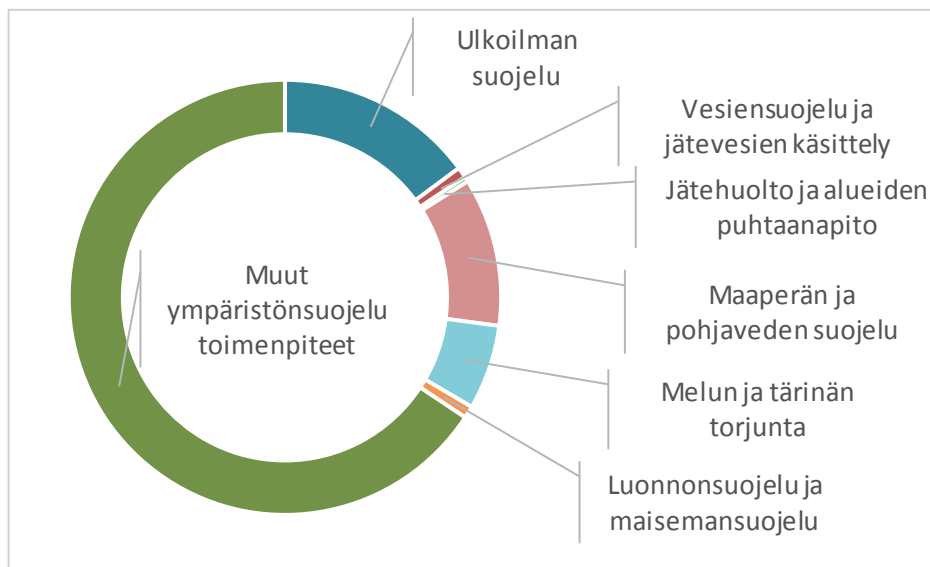
Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 26,4 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,4 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 3,4 miljoonaa euroa, ulkoilman suojeluun käytettiin 1,4 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 947 300 euroa.

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT

Ympäristöinvestoinnit ovat meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 3,3 miljoonalla eurolla. Eniten, lähes 2,18 miljoonaa euroa, investoitiin ryhmään muut ympäristönsuojelutoimenpiteet.

Ympäristöinvestointien jakauma

YMPÄRISTÖTUOTOT, -KULUT JA -INVESTOINNIT AIHEALUEITTAIN

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 3 800 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2017 ei ollut.

Vuoden 2017 ulkoilman suojelun kulut tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista. yhteensä niiden osuus oli yhteensä 1,4 miljoonaa euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 494 000 euroa.

Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2017 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2017 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 834 159 euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2017. Sivistystoimen toimialan kulut olivat noin 10 277 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja lietemaksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Kuntatekniikan keskus investoi pienvesien kunnostamiseen vuonna 2017 yhteensä 183 828 euroa.

Jätehuolto ja roskaantumisen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2017.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2017 yhteensä 3,4 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,3 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista. Tilakeskuksella oli jätehuollon kustannuksia 259 019 euroa. Sivistystoimen toimialalta kului jätehuoltoon 148 654 euroa, jotka koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto ja lavapalveluiden ostosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (135 964 euroa) koostuivat jätteenkäsittelymaksista.

Jätehuollon palvelut HSY:ltä, pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukselta ja Paperinkeräys Oy:ltä maksoivat kaupungille vuonna 2017 runsaat 1,2 miljoonaa euroa.

Tilakeskus investoi jätekatoksiin 12 000 euroa jätekatoksiin.

Maaperän ja pohjaveden suojele

Vuonna 2017 maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot 3 988 euroa muodostuivat pääasiassa pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojausjärjestön avustuksista.

Maaperän ja pohjaveden suojelelun 170 845 euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (122 289 euroa) ja pelastuslaitoksessa (46 137 euroa). Pelastuslaitos käytti 2 353 euroa imeytysaineiden ostoihin öljyntorjunnassa.

Vuonna 2017 maaperän ja pohjaveden suojeleluun investoitiin 317 150 euroa, josta valtaosa kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen. Tilakeskus investoi 50 000 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2017.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (71 673 euroa) muodostuivat vuonna 2017 kuntatekniikan keskuksessa meluselvityksistä. Kuntatekniikan keskus käytti investointina melun ja tärinän torjuntaan 209 443 euroa, jolla rakennettiin meluvalleja ja -esteitä.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2017.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat vuonna 2017 yhteensä 81 848 euroa. Siitä suurin osa oli suunnittelutyön henkilöstökuluja (51 829 euroa) kuntatekniikan keskuksessa.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 30 203 euroa. Se muodostui kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskuksen investoinneista luonnonsuojelualueille.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 61 351 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 947 298 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2017.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Tuloja oli 609 223 euroa. Siitä suurin (593 926 euroa) muodostui e-palvelun tuomasta energiansäästöstä tilakeskuksessa. Kirjastojen poistokirjojen myynti ja luonto ja ympäristökerhoihin saadut tuet toivat sivistystoimelle tuloja 15 296 euroa.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 16,4 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (14,1 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioidut palkkakulut olivat 13,7 milj. euroa. Vantaan luontokoululle maksettiin tukea 116 300 euroa. Ympäristökasvatuksen materiaaleihin ja kirjastojen ympäristöteemaisiin kirjoihin käytettiin vajaa 59 532 euroa sekä ympäristökoulutuksen ostopalveluihin ja ympäristösertifikaattimaksuihin 58 562 euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 584 725 euroa, joka koostui suurimmaksi palvelujen ostoista (201 967 euroa) ja henkilöstökuluista (185 274 euroa). Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kulut (66 098 euroa) kertyivät valtaosin henkilöstökuluista ekotukitoiminnassa.

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheuttivat vuonna 2017 tilakeskukselle kuluja 593 926 euroa. Rakennusvalvonnan kulut olivat 30 774 euroa. Kulut koostuivat maalämpöpumppujen luvituksesta, energianeuvonnasta ja ympäristöasiantuntijan palkkakuluista.

Smart & Clean -hankkeen koordinointi ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja noin 43 400 euroa elinkeinopalveluille. Muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin investoitiin kaikkiaan 2,2 miljoonaa euroa. Siitä oli kuntatekniikan keskuksen investointeja (93 197 euroa). Tilakeskus teki muun muassa erilaisia energiansäästöinvestointeja 2,1 miljoonalla eurolla.

Ilmaston suojele

Ilmaston suojele ei tuonut tuloja vuonna 2017. Kuluja ilmaston suojelesta kertyi reilu 679 888 euroa. Se koostui eri toimialojen ympäristöryhmien työstä esimerkiksi kehittämishankkeissa.

Ympäristöverot

Vantaan kaupunki maksoi vuonna 2017 sähköveroa noin 2 miljoonaa euroa ja polttoaineveroa 378 780 euroa. Yhteensä ympäristöperusteisia veroja maksettiin 2 486 200 euroa.

Ympäristövastuut

Kuntatekniikan keskus on varannut 1,5 miljoonaa euroa Sotungin kaatopaikan maisemointiin. Vuonna 2017 rahaa käytettiin 7 013 euroa.

LIITE 3 YMPÄRISTÖVALITUKSET

Ympäristövalituksia tuli Vantaan ympäristökeskukselle 249 kpl vuonna 2017, jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuonna. Entistä suurempi osa tuli kaupungin palautekanavan tai sosiaalisen median kautta, 29 kpl, kun vuonna 2016 niitä tuli 20 kpl ja vuonna 2015 vain 7 kpl.

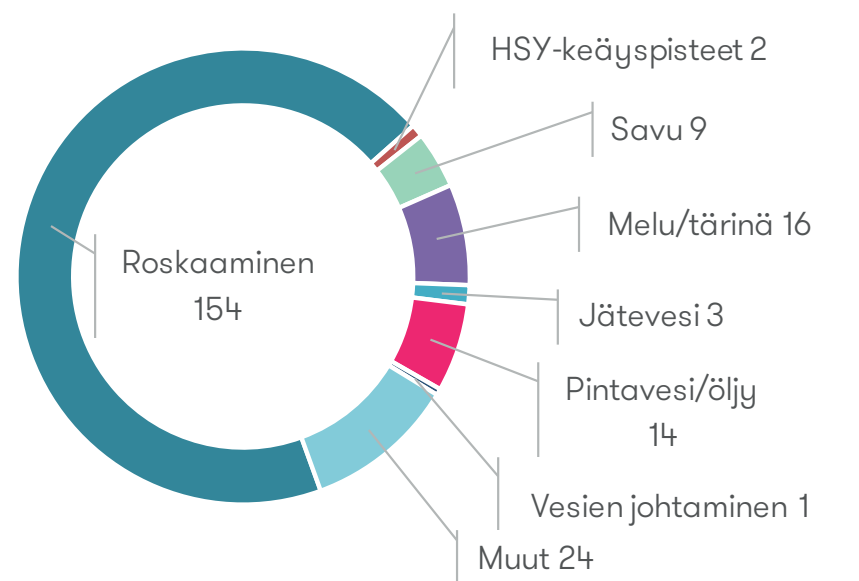
Pääosa valituksista (154 kpl) koski roskaantumisia. Muuta jätehuoltoa koskevia valituksia oli 26 kpl. Varsinkin alkuvuodesta tuli useita ilmoituksia pysäköintialueilla olevista rekkakonteista, joissa kuljetettiin Afrikkaan kierrätystavaraa, kuten kylmälaitteita ja muita kodinkoneita sekä autoja. Tämä kierrätystoiminta aiheutti myös jonkin verran roskaantumista ympäristöön.

Pintavesiä ja lähinnä ojia koskevia ilmoituksia tuli 14 kpl. Yleensä yhteydenoton syynä oli veden haju tai poikkeava väri. Ympäristökeskukseen ilmoitettiin niin vihreästä, sinisestä, valkoisesta kuin ruskeastakin oja- tai puroveden väristä. Vihreä vesi oli kaukolämpövettä, valkoinen kermasäiliön pesuvettä, ruskea rautasakkaa. Sinisen värin syy ei selvinnyt. Yhteydenottoja aiheutti myös runsaiden sateiden aikaansaamat vaahtolautat joessa.

Jätevesistä tuli vain kolme valitusta. Määrä on ollut laskusuunnassa vuoden 2012 jälkeen, jolloin kirjattiin peräti 31 valitusta. Pintavesien johtamista koskevia valituksia kirjattiin yksi, mihin osasyynä on todennäköisesti kaupungin muuttuneet käytännöt hulevesiasioiden käsittelyssä, kun asemakaava-alueiden hulevesivalituksia hoitaa myös kuntateknikan keskus.

Meluvalituksien aiheena oli erityyppisiä melulähteitä: kiinteistönhuolto, rakennustyöt, ilmastointi/-ilmanvaihtolaitteet, liikennemelu. Meluvalituksia kirjattiin 17 kpl.

Ryhmään 'muut' kuuluvat valitukset koskivat muun muassa hajua, lumenajoa, epäsiistejä kiinteistöjä, nurmikon myrkyttämistä ja läjityksiä. Näitä sekalaisia valituksia kirjattiin edellisvuotta hieman vähemmän, 24 kpl.

Ympäristövalitukset Vantaalla 2017

5 § **Ympäristötarkastajien virkojen (vakanssit 200004, 201628, 500484 ja 500485) kelpoisuusvaatimusten muuttaminen**

VD/5252/01.01.00.00/2018

KH/LMA

Vantaan kaupungin hallintosäännön 14 luvun 2 §:n mukaan asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta, virkanimikkeistä ja kelpoisuusvaatimuksista sekä virkojen lakkauttamisesta ja virkanimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta.

Vantaan ympäristökeskuksen ympäristötarkastajien kelpoisuusvaatimuksissa vaaditaan kokemusta kunnallishallinnosta. Kokemusta ympäristönsuojelun tehtävistä voi hankkia muualtakin kuin kunnasta, joten kelpoisuusehtoa tulee tältä osin korjata.

Nykyiset kelpoisuusehdot

Vakanssien (200004, 201628, 500484, 500485) kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta ympäristönsuojelusta ja kunnallishallinnosta, hyvä suomen kielen ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Esitys vakanssien (200004, 201628, 500484, 500485) uusiksi kelpoisuusehdoiksi

Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä suomen ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito sekä kokemusta ympäristönsuojelun tehtävistä.

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 5

Ympäristöjohtajan vs. esitys:

Päätetään muuttaa virkojen (200004, 201628, 500484, 500485) kelpoisuusvaatimuksiksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä suomen ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito sekä kokemusta ympäristönsuojelun tehtävistä.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtaja vs:n esityksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus 30 pv

Lisätiedot:

Leena Maidell-Münster, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

6 §

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Kuusakoski Oy, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen

VD/4350/11.01.01.09/2014

KH/MRA/LK

HUOM! tämä asia on käsiteltävä tässä kokouksessa (määräaika)

ASIA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Kuusakoski Oy:n ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesta hakemuksesta Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi. Lausunto on pyydetty 4.6.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 18.6.2018 saakka.

Lupahakemus on kuulutettu 4.5.-4.6.2018, ja hakemusasiakirjat ovat olleet yleisesti nähtävillä Vantaan kaupungin ympäristökeskuksessa ja lupatietopalvelussa.

Hakija

Kuusakoski Oy
PL 25, 02131 Espoo

Toiminta ja sen sijainti

Kuusakoski Oy, Vantaan palvelupiste
Hanskalliontie 3, 01760 Vantaa

Vantaan kaupungin Kiilan kaupunginosa, RN:o 92-34-3-1

Toimintaa koskevat muut luvat ja sopimukset

Toiminnalla on Uudenmaan ympäristökeskuksen 8.12.2009 myöntämä ympäristölupa. Ympäristöluvan määräyksiä on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden (6.7.2011, Nro 11/0186/1) ja korkeimman hallinto-oikeuden (14.2.2013, Nro 582) päätöksillä. Lisäksi ympäristöluvan lupamääräyksen 9 muuttamisesta on annettu päätös (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, 27.10.2014, mutta Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksellään (2.12.2016, 16/0628/3) aluehallintoviraston päätöksen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on tehnyt päätöksen vaarallisten kemikaalien vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista 24.6.2008. Päätöstä on muutettu 31.8.2009. Lisäksi Kuusakoskella on 19.10.2011 tehty teollisuusjätevesisopimus HSY:n kanssa.

Toiminta

Kuusakoski Oy:n Kiilan kaupunginosassa sijaitsevan Vantaan palvelupisteen toimintana on metalli- ja muiden jätteiden välivarastointi, käsittely ja kierrätys. Palvelupisteellä käsitellään mm. metallijätettä, rakennusjätettä ja sähkö- ja elektroniikkajätettä. Käsitelty materiaali toimitetaan teollisuuden raaka-aineeksi, jatkokäsittelyyn yhtiön muille laitoksille tai muuhun hyötykäyttöön. Vastaanotettava ja käsiteltävä materiaalmäärä on maksimissaan 224 050 tonnia vuosittain.

Muutoshakemus

Kuusakoski Oy hakee useita muutoksia nykyisiin lupamääräyksiin ja tarkkailuun. Uutena toimintona haetaan lupaa murskausprosessissa syntyvän kevyen jakeen käsittelylle ja seulan ylitteen luokitusmuutosta.

Materiaalien varastointiin ehdotetaan useita muutoksia, koska nykyiset määräykset rajoittavat toimintoja. Hakija esittää, että murskan syötekasa voi olla korkeampi kuin konttiseinä, SER-jätteitä voidaan varastoida piha-alueella, murskaimelta tuleva kevyt jae (fluff) voidaan varastoida myös katetussa tilassa suljettujen konttien sijaan ja rakennusjätteen lajittelua voidaan tehdä myös muualla kuin katetussa tilassa. Haetut muutokset eivät vaikuta haitallisesti alueen ympäristöön tai lisää toiminnoista syntyviä päästöjä.

Melun raja-arvo

Ympäristömelulle lupapäätöksessä asetettu raja-arvo vaaditaan muutettavaksi VNp 993/1992 mukaiselle tasolle siten, että päiväaikainen raja-arvo on 55 dB. Meluraja-arvon muuttamisesta huolimatta toiminnanharjoittaja ei arvioi toiminnasta aiheutuvan melun lisääntyvän alueella, mutta perusteita voimassaolevaa lainsäädäntöä tiukemman meluraja-arvon asettamiselle ei palvelupisteen toiminnassa ole.

Alueen toiminnoista on suoritettu lukuisia melumittauksia. Lähimmissä häiriintyvissä kohteissa suoritettut mittaukset ovat olleet keskiäänitasolla $L_{Aeq,07-22}$ seuraavan taulukon mukaisia. Vertailun vuoksi on esitetty vuoden 2015 melumallinnuksen tulokset viereisessä sarakkeessa, jossa mallinnuskartta on esitetty keskiäänitason L_{Aeq} ajanjaksolla 07-20. Mallinnustulos kuvaa tilannetta ilman muita alueen melulähteitä (Taulukko 1).

Taulukko 1 Melumittauksen ja mallinnuksen tulokset ja vertailu.

Mittauspiste	Mittaustulos (mittaukset 2016-2017), $L_{Aeq,07-22}$ [dB]	Mallinnustulos 2015, $L_{Aeq,07-20}$ [dB]
1	46	n. 46
2	<40	45
3	43	47
4	43	n. 43
5	≤ 40	< 45*
6	≤ 40	<< 45*

* alle 45 dB:n leviämisyvyhykettä ei piirretty

Kaikki tulokset alittavat tällä hetkellä voimassa olevan ympäristöluvan keskiäänitason raja-arvon $L_{Aeq,07-22}$ 48 dB. Lupamääräyksen keskiäänitason nosto ei vaikuttaisi meluun lisääntymiseen alueella, koska palvelupisteen toiminnan melu ei kasva.

Melumittaukset

Kuusakoski Oy hakee muutosta myös toiminnasta aiheutuvien melupäästöjen mittausta koskevaan lupamääräykseen. Nykyisessä ympäristöluvassa on melun tarkkailuveloitteena mitata ympäristömelua vaatimukset täyttävissä olosuhteissa kahdessa altistuvassa kohteessa sekä laitoksen välittömässä läheisyydessä kerran vuodessa. Mittauksen on kestettävä koko työpäivän ajan klo 07-22. Hakija esittää, että mittausaikaa lyhennettäisiin kattamaan vain päivän aktiivinen työaika maksimissaan 1-2 tunnin yhtäjaksoisena mittauksena. Mittaus on teknisesti vaikea toteuttaa siten, että sekä toiminta ja sää ovat samalla hetkellä vaatimukset täyttäviä.

Hulevesien käsittely

Piha-alueen käsitellyt hulevedet esitetään johdettavan ojaan vesien laadun paranemisen myötä sekä viemärin rajatusta kapasiteetista johtuen. Hulevesien käsittely on uusittu vuonna 2017. Viimeisimpien vesinäytteiden pitoisuudet ovat olleet kaikkien aineiden osalta alhaisia. Lisäksi huleveden pitoisuudet alittavat BAT-päästötasot. Hulevesienjohtamisella ei arvioida olevan pintavesiä heikentävää vaikutusta.

Vesitarkkailu

Tarkkailuun ehdotetaan muutoksia johtuen esitetyistä muutoksista vesien johtamisessa. Pohjavesitarkkailu ehdotetaan lopettavaksi, koska toiminnalla ei ole havaittu vaikutuksia alueen pohjaveteen analyysitulosten perusteella. Lisäksi ojaveden tarkkailua ehdotetaan jatkettavan ainoastaan siinä tapauksessa, että käsitellyt hulevedet jatkossa johdetaan ojaan.

Toiminnassa ainoastaan murskaimen pesurista syntyy varsinaisia jätevesiä, jotka johdetaan hulevesien käsittelyyn. Saniteettijätevedet, romuajoneuvojen käsittelyhallin valumavedet ja toiminnallisen ulkoalueen hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin. Kaikkineen jätevedenpuhdistamolle kohdennettuja vesiä syntyy noin 10 000 m³ vuosittain.

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sekä muuntajien esikäsittely tapahtuu hallissa, jossa ei ole viemärointiä. Muuntajille on hallissa valuma-altaat. Näistä suurin osa on käsiteltyä hulevettä. Pysäköinti- ja vaaka-alueen puhtaat hulevedet johdetaan rajaojaan.

Palvelupisteen alitse virtaavasta ojasta ja hulevesistä on analysoitu keskimäärin samoja haitta-aineita kuin palvelupisteen pintavesien seurannoissa (taulukko 1). Metalleista on analysoitu pääosin liukoiset pitoisuudet lukuun ottamatta kromia, josta on määritetty kokonaispitoisuus. Käsiteltyjen hulevesien kadmium-, kromi-, lyijy- ja sinkkipitoisuudet eivät poikkeaa merkittävästi ojaveden pitoisuuksista. Ainoastaan nikkelpitoisuudet ovat olleet hulevesissä ojavesiä korkeammat. Ojavesien liukoisen nikkeli ja lyijyn pitoisuudet ovat olleet pieniä ja palvelupisteen alapuolella on nähtävissä vain lievää ajoittaista nikkelpitoisuuden kasvua yläpuoliseen tasoon verrattuna. Myös kromipitoisuudet ovat olleet alhaisia alittaen mm. pohjavesille asetetun laatunormin (10 µg/l). Sinkkipitoisuuksissa on ollut runsaasti vaihtelua ja ajoittain pitoisuudet ovat olleet korkeita sekä hulevesissä että ojavesissä. Hulevesien pH on vaihdellut 6,8–7,8 välillä, ollen ojavettä hieman korkeampi (6,1–7,2).

Taulukko 2 Ojaveden seurantapisteiden tulosten keskiarvot ja vaihteluvälit.

	Keskiarvo		Vaihteluväli	
	Oja, yläpuoli	Oja, alapuoli	Oja, yläpuoli	Oja, alapuoli
Johtokyky (mS/m)	18,16	26,96	5,4 - 38,2	17,4 - 37,7
Sameus	18,33	15,27	0,4 - 83	1,3 - 110
Kiintoaine (mg/l)	17,69	29,05	0,5 - 94	0,8 - 320
Öljyt (mg/l)	<0,10	<0,32	<0,05 - 0,5	<0,05 - 1
Cd (µg/l)	0,17	0,29	0,05 - 0,45	0,11 - 0,77
Cr (µg/l)	3,05	2,90	1,0 - 11	0,9 - 13
Cu (µg/l)	5,96	22,14	1,3 - 18	4 - 180
Ni (µg/l)	3,66	5,47	2,0 - 7,0	3 - 9,9
Pb (µg/l)	3,58	7,53	0,94 - 8,1	1,3 - 60
Zn (µg/l)	118,6	218,4	44 - 200	63 - 550
Fe (mg/l)	0,73	1,38	0,24 - 2,3	0,22 - 5,4
Al (µg/l)	529,2	293,7	200 - 1200	79 - 660
pH	6,72	6,65	6,1 - 9,7	6,3 - 7,2
Virtaama (l/s)		1,46		0,08 - 5,69

Tulosten perusteella nykyisen toiminnan vaikutukset pintavesiin ovat vähäiset. Haitta-aineiden pitoisuudet hulevesissä ovat tarkkailutulosten perusteella pieniä, ja suuria pitoisuuksia ei ole viime vuosina havaittu ollenkaan. Pelto-ojien veden laadun ei arvioida heikkenevän merkittävästi hulevesien johtamisen seurauksena.

Palvelupisteen toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta alueen maaperään tai pohjaveteen. Toiminnalliset alueet on pinnoitettu. Maaperätutkimuksen tulosten mukaan alueen maaperä ei ole pilaantunut nykyisestä tai aikaisemmasta toiminnasta. Joissakin näytepisteissä havaittiin kohonneita pitoisuuksia metalleja ja öljyhiilivetyjä.

Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. Pohjavesiseurannan mukaan toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta alueen pohjaveteen. Seurannan mukaan palvelupisteen yläpuolisessa näytepisteessä analysoidut pitoisuudet ovat pääsääntöisesti korkeampia kuin alapuolisessa näytepisteessä. Pohjavedessä näkyy Seutulan entiseltä kaatopaikalta suotuvien vesien vaikutus.

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 6

Ympäristöjohtajan vs. esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Kuusakoski Oy:n muutoshakemuksesta:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojelu- sekä terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Kuusakoski Oy:n hakemuksesta Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi, dnro ESAVI/4294/2018. Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu hakemuksesta seuraavaa.

Hulevedet

Vantaan ympäristölautakunta on jo aiemmin lupahakemuksesta ja valituksista annetuissa lausunnoissaan todennut yleisenä periaatteena, ettei likaantuneiden alueiden hulevesiä saa johtaa maastoon. Hulevesien käsittelyn ja viivytyksen kapasiteettia on nostettava riittävästi, ettei käsittelemättömiä

hulevesiä jouduta johtamaan rankkasateiden ja pitkien sadejaksojen aikanakaan ojaan. Ojan vesitarkkailussa on jo nyt huomattavissa vähäisiä vaikutuksia Kuusakosken toiminnasta. Jos kaikkien hulevesien johtaminen ojaan sallitaan, lisääntyvät myös ympäristövaikutukset.

Pintavesien tarkkailutuloksissa on huomattavissa pitoisuuksien korkeammat keskiarvot, alumiinia lukuun ottamatta, toiminta-alueen alapuolelta ojasta otetuissa näytteissä verrattuna yläpuolen näytteisiin. Myös tulosten vaihteluvälit ovat pääasiassa korkeampia ojan alapuolelta otetuissa näytteissä. Ojaveden tarkkailutuloksissa on ollut ajoittain myös huomattavissa korkeampia pitoisuuksia samaan aikaan kuin hulevesissä, vaikka ympäristöluvan mukaan hulevedet on laskettava jätevesiviemäriin.

Vuoden 2017 hulevesien tuloksissa on nähtävissä haitta-aineiden pitoisuuksien laskua mahdollisesti uudesta puhdistusjärjestelmästä johtuen. Ojan alapuolisen tarkkailupisteen tuloksissa oli kuitenkin useiden aineiden osalta kasvua edellisistä vuosista. Muun muassa kiintoaine-, kupari-, lyijy- ja sinkkipitoisuudet olivat aiempaa keskiarvoa selvästi korkeampia. Myös ojan yläpuolisen tarkkailupisteen tuloksissa oli osittain pientä kasvua aiempiin keskiarvoihin, mutta ojan alapuolen tuloksissa pitoisuuksien kasvu oli kuitenkin huomattavampaa.

Melu

Nykyisessä luvassa olevaa melun päiväjän raja-arvoa 48 dB ($L_{Aeq,7-22}$) ei tule nostaa. Valtioneuvoston päätöksessä 992/1192 esitetyt arvot ovat ohjearvoja, eivät sellaisenaan automaattisesti suurimpia sallittuja melutasoja eikä ekvivalenttimelutaso kerro melun häiritsevyydestä. Alueelle on sijoittunut myös muuta melua aiheuttavaa toimintaa, joiden lupapäätöksissä on päiväjän melutasoksi määrätty 48 dB, jotta ympäristön melukuormitus ei muodostu kohtuuttomaksi asutukselle. Lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa alle 300 metriä.

Toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa jatkamaan meluntorjuntatoimenpiteitä sekä selvittämään uusia meluntorjuntatoimenpiteitä, esimerkiksi katettujen tilojen rakentamista sekä entistä hiljaisempien koneiden ja laitteiden käyttöönottoa.

Toiminnan meluvaikutukset huomioiden toiminnanharjoittaja tulee jatkossakin velvoittaa mittaamaan melua vuosittain lähimmässä häiriintyvässä kohteessa riittävän pitkän aikaa. Koska lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa alle 300 metriä, tulee mittauksen tarkoituksena olla myös keskiäänitason mittaaminen, ei pelkästään melun impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden analysointi.

Jätteet ja niiden varastointi

Murskausprosessissa syntyvän kevyen jakeen käsittely olisi uutta toimintaa laitoksella. Läheisyysperiaatteen mukaan jätteet tulisi käsitellä mahdollisimman lähellä niiden syntypaikkaa, joten toiminta olisi sikäli puollettavaa. Kevyen jakeen käsittelystä aiheutuvia vaikutuksia on esitetty hakemuksessa kuitenkin rajatusti. Mikäli kevyen jakeen käsittely sallitaan, on varmistuttava riittävästä toimenpiteistä melu-, pöly- ja roskaantumishaittojen ehkäisemiseksi. Kevyen jakeen käsittelyn ei myöskään tule aiheuttaa lisää liikennöintiä alueella.

Kevyen jakeen varastointia ei tule sallia muualla kuin kokonaan suljetussa tilassa. Fluffissa on todettu olevan öljyhiilivetyjä ja korkeita metallipitoisuuksia, jotka voivat päätyä ympäristöön. Hakemuksessa ei ole myöskään esitetty, miten kevyiden jakeiden pölyäminen käytännössä estettäisiin varastoitaessa niitä osittain avoimessa tilassa.

SER-jätteiden varastointia piha-alueella ei tule sallia. Asetuksen 519/2014 mukaan SER-jätteiden käsittely- ja varastointipaikalla tulee olla läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla, jotka

on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä tarvittaessa nesteiden ja rasvojen erottimin. Varastointipaikalla, väliaikainen varastointi mukaan lukien, tulee asetuksen mukaan olla myös säänkestävä kate tarkoituksenmukaisilla alueilla.

Hakemuksessa on esitetty, että murskan syötekasa voi olla korkeampi kuin konttiseinä, perusteluina mm. liiketoiminnan hyödyt. Ympäristölautakunta ei puolla muutosta, sillä kasan korkeus vaikuttaa melupäästöihin. Työt tulee suorittaa meluesteenä toimivan konttiseinän suojassa kokonaisuudessaan.

Rakennusjätteen lajittelua tulee edelleen tehdä vain katetussa tilassa melu-, pöly- ja roskaantumishaittojen ehkäisemiseksi.

Tarkkailuvelvoitteet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Laitos on lisäksi ns. direktiivilaitos ja kapasiteetiltaan huomattavan paljon suurempi verrattuna alueen muihin toimijoihin, joilla niilläkin on sekä pohjaveden että pintaveden tarkkailuvelvoitteita.

Ojaveden tulokset antavat syytä pintavesitarkkailun jatkamiselle. Kiilan alueella ei ole kunnallista vesihuoltoa ja alueella on useita talousvesikäytössä olevia kaivoja. Myös tämän perusteella pintavesi- ja pohjavesitarkkailua on jatkettava.

Yhteenveto

Ympäristölautakunta suhtautuu kielteisesti muutoshakemukseen. Muutoksien perusteet ovat hataria ja osin lainsäädännön vastaisia. Esitetyt muutokset eivät toiminnan laatu ja sijainti huomioon ottaen ole hyväksyttäviä ympäristön ja lähiasukkaiden kannalta.

Päätös:

Päätetään antaa ympäristöjohtaja vs:n esityksen mukainen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Kuusakoski Oy:n muutoshakemuksesta.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Täytäntöönpano: Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Laura Kokko, p 040 841 9973, etunimi.k.sukunimi[at]vantaa.fi

7 §

Ympäristölautakunnan esitys Vantaan kaupungin lausunnoksi Uudenmaan ELY-keskukselle vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022–2027

VD/8431/00.04.03/2014

KH/LK

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt 8.1.2018 saapuneella kirjeellään lausuntoa vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022–2027. Ehdotus on kuultavana 8.1.2014–9.7.2018.

Koko Suomen kattavat vesienhoitosuunnitelmat vuoteen 2021 hyväksyttiin valtioneuvostossa vuoden 2015 lopussa. Suunnittelu etenee kuuden vuoden jaksoissa ja nyt vesienhoitosuunnitelmat tarkistetaan hoitokautta 2022–2027 varten. Keskeiset kysymykset antavat viitteitä siitä, mihin kysymyksiin vesienhoitosuunnitelmassa ja toimenpideohjelmissa aiotaan kiinnittää kolmannella suunnittelukierroksella erityistä huomiota. Suunnittelun työohjelmasta ja vesienhoitoalueen keskeisistä kysymyksistä kuulemisesta saatu palaute hyödynnetään toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelman valmistelussa.

Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan ja toteutetaan vesien tilaa parantavia toimenpiteitä ja seurataan niiden vaikutuksia kaikilla Suomen vesienhoitoalueilla.

Kymijoen - Suomenlahden vesienhoitoalue

Kymijoen - Suomenlahden vesienhoitoalue muodostuu Suomenlahteen Suomen alueella laskevien jokien valuma-alueista. Siihen kuuluu myös Suomenlahden ja saaristomeren rannikkoalue. Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalue on jaettu valuma-aluejakoja noudattaen 12 suunnittelun osa-alueeseen. Suunnittelun osa-alueet ovat vesistökokonaisuuksia, joita käytetään vesienhoitoalueen eri osia koskevan tiedon kuvaamiseen.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueelta löytyvät lähes kaikki Suomen järvi- ja jokityypit. Määrällisesti eniten vesienhoitoalueella on pieniä humuspitoisia järviä. Jokityypeistä yleisimpiä ovat pienet ja keskisuuret, usein humuspitoiset latvajoet. Rannikolla taas on pitkiä, yhtenäisiä uomajatkumojä sisältäviä keskisuuria jokia. Useat Suomenlahteen laskevat joet ovat luonteeltaan savisameita ja runsasravinteisia.

Uusimaa osana Kymijoen - Suomenlahden vesienhoitoaluetta

Uudenmaan alue koostuu Suomenlahteen laskevista pienistä ja vähäjärvisistä jokivesistöistä, joista merkittävimmät ovat Karjaanjoen, Siuntionjoen, Vantaanjoen ja Porvoonjoen vesistöalueet sekä suurimpia järviä Lohjanjärvi, Hiidenvesi, Tuusulanjärvi ja Artjärven Pyhäjärvi. Alueeseen kuuluvat myös Suomenlahden rannikkovedet Hankoniemeltä Kymijoelle.

Suurin vesistöjen rehevöitymistä aiheuttava tekijä koko Uudenmaan alueella on hajakuormitus. Suurimmat kuormittajat ovat maatalous sekä alueella edelleen lisääntyvä haja- ja loma-asutus. Hajakuormituksen lisäksi yhdyskuntien ja teollisuuden jätevedet rehevöittävät vesistöjä jätevesien purkualueilla. Suomenlahteen johdettavien Helsingin Viikinmäen ja Espoon Suomenojan jätevedenpuhdistamoiden jätevesimäärä on 26 % koko maan yhdyskuntien jätevesistä. Vantaanjoen ja

Porvoonjoen latvoilla sijaitsevista jätevedenpuhdistamoista tulevan jäteveden määrä on huomattava osa jokien virtaamasta erityisesti kuivina aikoina.

Uudenmaan erityispiirre on intensiivinen maankäyttö. Kaupunki- ja taajama-alueiden kasvusta johtuva paine vaikuttaa merkittävästi vesistöjen ja pohjavesien tilaan ja niiden käyttöön. Intensiivisellä maankäytöllä on muutettu tai kokonaan hävitetty vedestä riippuvaisia ja vesitasapainoa ylläpitäviä elinympäristöjä, kuten soita, kosteikkoja, lähteitä, ranta-alueita ja puroja. Taajama-alueiden ja laajojen teollisuusalueiden hulevedet aiheuttavat kiintoaineen, ravinteiden, raskasmetallien ja torjunta-aineiden kuormitusta ja muuttavat valuma-alueiden vesitasapainoa ja vesiluontoa paikallisesti.

Vesienhoidon keskeiset kysymykset

Vesienhoidon keskeisissä kysymyksissä on käsitelty Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella vuosien 2022–2027 aikana esille nostettavia vesienhoidon kannalta tärkeitä asioita. Tarkasteluun on otettu myös asioita, joilla on huomattavaa alueellista tai paikallista merkitystä. Keskeisten kysymysten tarkastelu on tehty teemoittain ja sitä on laajennettu ottaen huomioon suunnitteluun vaikuttava yleinen kehitys ja tiedon karttuminen.

Ehdotetut vesienhoidon keskeiset kysymykset Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella kaudella 2022–2027 ovat:

- Maatalouden toimenpiteet käytäntöön
- Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen
- Turvetuotannon päästöt hallintaan
- Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen
- Vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa
- Vesielinympäristöjen parantaminen
- Pohjavesien laadun ja määrän turvaaminen
- Jätevesihaitat hallintaan
- Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden vähentäminen
- Erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevien vesien tilan turvaaminen
- Toimeenpanon tehostaminen

Suunnitelman tarkistamisen työohjelma

Vesienhoitosuunnitelmien päivittäminen ja toimenpideohjelmien tarkistaminen hoitokautta 2022–2027 varten etenee vaiheittain. Vuonna 2018 viimeistellään vesienhoitosuunnitelman tarkistamisen työohjelma ja aikataulu sekä laaditaan yhteenveto keskeisistä kysymyksistä. Pinta- ja pohjavesien tilan seurantaohjelmat päivitetään ja vesien tilan arviointi käynnistyy. Jo käynnissä olevien vesienhoidon toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan jatkuvasti. Toimenpiteiden toteutumisen tilanne raportoidaan EU:lle vuoden 2018 lopussa. Vuosina 2019 ja 2020 täsmennetään vesienhoidon ympäristötavoitteita ja suunnitellaan niiden saavuttamiseksi tarvittavia toimia. Vuonna 2020 valmistuu ehdotus tarkistetuksi vesienhoitosuunnitelmaksi. Se viimeistellään kuulemisessa saadun palautteen perusteella ja hyväksytään valtioneuvostossa vuoden 2021 loppuun mennessä. Tämän jälkeen käynnistyy järjestyksessä kolmas vesienhoitokausi.

Ympäristövaikutusten arviointi

Osana vesienhoitosuunnitelman sekä siihen liittyvien toimenpideohjelmien valmistelua tehdään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnista annetun SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa ja kuvata suunnitelmien toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen,

rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen. Myös edellä mainittujen tekijöiden vuorovaikutussuhteet tulee arvioida.

Kaikki vesienhoidon kuulemisasiakirjat ovat saatavilla osoitteessa http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vaikuta_vesiin/Vesienhoito

Ympäristölautakunta 13.6.2018 § 7

Ympäristöjohtajan vs. esitys:

Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Vantaan kaupunki antaa Uudenmaan ELY-keskukselle seuraavan lausunnon Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoidosta:

Vantaan kaupunki toteaa, että työohjelma on hyvä ja kattava. Keskeisiksi kysymyksiksi on nostettu kattavasti vesienhoidon kannalta erittäin tärkeitä aiheita. Kysymykset pitävät sisällään Uudenmaan ja myös Vantaan osalta tärkeimmät asiat ja ongelmakohdat.

Vesienhoito vaatii yhteistyötä monilta tahoilta ja on hyvä, että sen suunnittelussa tarjotaan viranomaisten lisäksi myös kansalaisille, kansalaisjärjestöille, kunnille, toimijoille ja muille tahoille mahdollisuus tuoda omat näkemyksensä ja asiantuntemuksensa esille.

Ensimmäisenä keskeisenä kysymyksenä vesistöalueella on mainittu maatalouden vesiensuojelutoimenpiteet. Vantaanjoen valuma-alueen maapinta-alasta noin 25 % peltoa, ja joenvarsilla olevat pellot ovat laajalti viljelyksessä. Näin ollen vesien tilan parantamisessa maatalouden kuormituksen vähentäminen on keskeistä. Ensisijaisen tärkeää on parantaa maan kasvukuntoa ja kohdentaa toimenpiteitä eniten kuormittaville ja vesien tilan kannalta ongelmallisille alueille. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös pelto-ojituksesta aiheutuvan vesistökuormituksen vähentämiseen. Myös kasvinsuojeluaineiden ja biosidien huuhtoumia on tärkeä hallita. Näiden toimenpiteiden lisäksi tulvien aiheuttamien ravinnehuuhtoumien vähentämiseksi tulva-alueella olevat viljelypellot olisi tärkeää saada suojavyöhykkeiksi. Toisaalta vuoden sääolot vaikuttavat suuresti maatalouden ravinnepäästöihin, varsinkin talvisateiden lisääntyminen lisää kuormitusta vesistöihin.

Keskeisissä kysymyksissä on nostettu esiin vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa. Myös ilmastomuutos ja sen huomioiminen maankäytössä on nostettu esiin. Tämä on tärkeää varsinkin maankäytöltään tiivistyvillä alueilla. Kuntien kaavoittajien ja rakennusvalvontaviranomaisten osaamista pinta- ja pohjavesiin haitallisesti vaikuttavista asioista tulee vahvistaa. Ilmastomuutoksen vaikutuksiin on varauduttava ehkäisemällä kiintoaine- ja ravinnekuormituksen kasvua ja huolehtimalla vedenpidätyskyvystä valuma-alueilla.

Vantaalla kiinnitetään jo huomiota pienvesiin ja vesienhoitoon maankäytössä. Vantaalla on jo vuonna 2009 laadittu hulevesiohjelma. Sen johtavana periaatteena on hulevesien käsittely siten, että niitä ei johdeta suoraan puroihin tai muihin vesistöihin. Hulevesiohjelman myötä Vantaalle on toteutettu erilaisia viivytys- ja suodatusjärjestelmiä ja kosteikkoja. Hulevesien käsittely on myös huomioitu uusissa asemakaavoissa. Hulevesiin liittyvissä asioissa tehdään paljon yhteistyötä kaupungin sisällä.

Pienvesien vedenlaatua seurataan Vantaalla. Pienvesien suojeluun ja kunnostukseen on panostettu viime vuosina ja puroille on tehty kunnostusohjelma.

Mahdollisuuksien mukaan toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelman valmistelussa tulisi tarkastella myös pienvesistöjä. Pienvesistöillä on tärkeä merkitys vesistöjen veden laadulle ja niiden ekologinen tila on tärkeää selvittää. Vantaalla pienvesistöjen merkitys korostuu, koska kaupungin alueella on vain muutamia järviä ja suuria jokia, mutta sitä vastoin lukuisia puroja ja muita pienvesiä, jotka sijaitsevat usein asukkaiden lähivirkistysalueilla.

Jätevesihaittojen hallinta on keskeistä Uudenmaan vesistöjen tilan parantamisessa. Hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa on edelleen tehostettava, sillä Uudenmaan alueella on edelleen paljon haja-asutusta. Vesihuoltoverkostoa laajennetaan vesihuollon kehittämissuunnitelmien mukaan ja viemäriverkostoa laajennetaan haja-asutusalueille. Haja-asutusalueille on kuitenkin paineita rakentaa jatkuvasti uusia asuinrakennuksia, jotka todennäköisesti jäävät yleisten verkostojen ulkopuolelle pitkälle tulevaisuuteen.

Kolmannella suunnittelukaudella keskeiseksi on nostettu myös viemäriverkostojen kunnostustoimenpiteet, joilla estetään sade- ja sulamisvesien pääsy jätevesiverkostoon ja puhdistamoille. Vantaalla häiriöpäästöillä on suuri vaikutus paikalliseen vedenlaatuun, joten on tärkeää estää hulevesien aiheuttamia ylivuotoja puhdistamoilla ja pumppaamoilla.

Keskeisenä kysymyksenä on esitetty myös pohjavesien laadun ja määrän turvaamista. Vaikka pääsääntöisesti pohjavesien tila on hyvä, joillakin pohjavesialueilla pohjavedessä on havaittu hiilivetyjä, liuottimia ja torjunta-aineita. Pohjavesien hyvän tilan saavuttamiseksi on tärkeää varmistua, että tärkeille 1-luokan pohjavesialueille sijoittuvista uusista toiminnoista ei ole riskiä pohjavesille. Lisäksi tärkeillä pohjavesialueilla olevia pilaantuneita alueita on tärkeää kunnostaa.

Lausunnolla olevassa asiakirjassa on toimenpiteitä vesiensuojelun tavoitteiden saavuttamiseksi ja myös uusia ratkaisuja vesien tilan parantamiseksi. Vesienhoidon suunnittelussa on tärkeää sitouttaa eri osapuolet yhteisiin tavoitteisiin ja toisaalta tulee tehdä yhteistyötä vesien tilan parantamiseen tähtäävien hankkeiden kanssa.

Vantaan kaupunki toteaa lopuksi, että erityisen tärkeää on riittävien resurssien turvaaminen hoito- ja kunnostussuunnitelmien tekemiseen ja ennen kaikkea toteuttamiseen.

Päätös:

Ympäristölautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että Vantaan kaupunki antaa Uudenmaan ELY-keskukselle ympäristöjohtaja vs:n esityksen mukaisen lausunnon Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoidosta.

Liitteet:

- Vesistöaluejako ja suurimmat vesistöt Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella
- Kokonaisarvio pintavesien ekologisesta tilasta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella

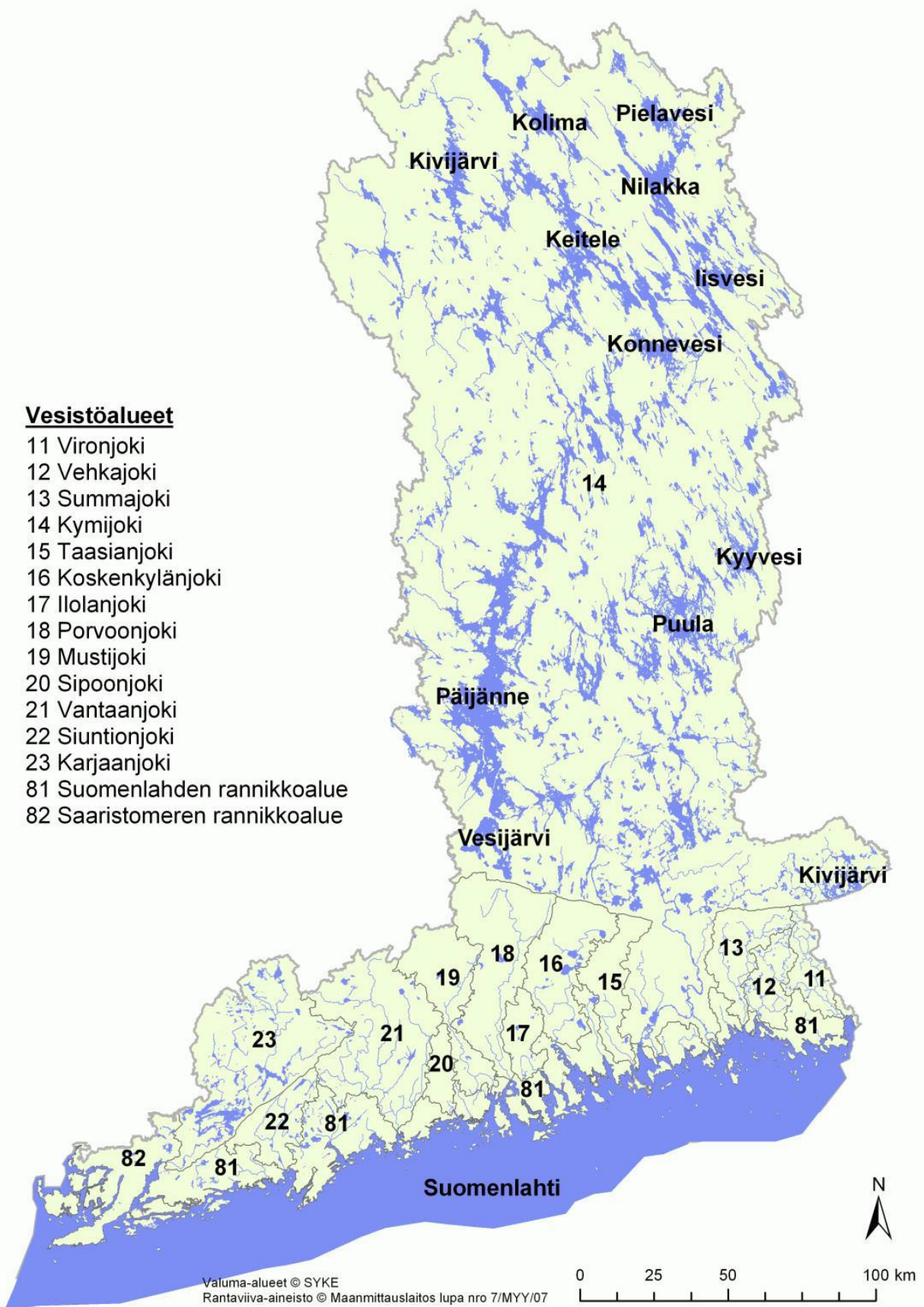
Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

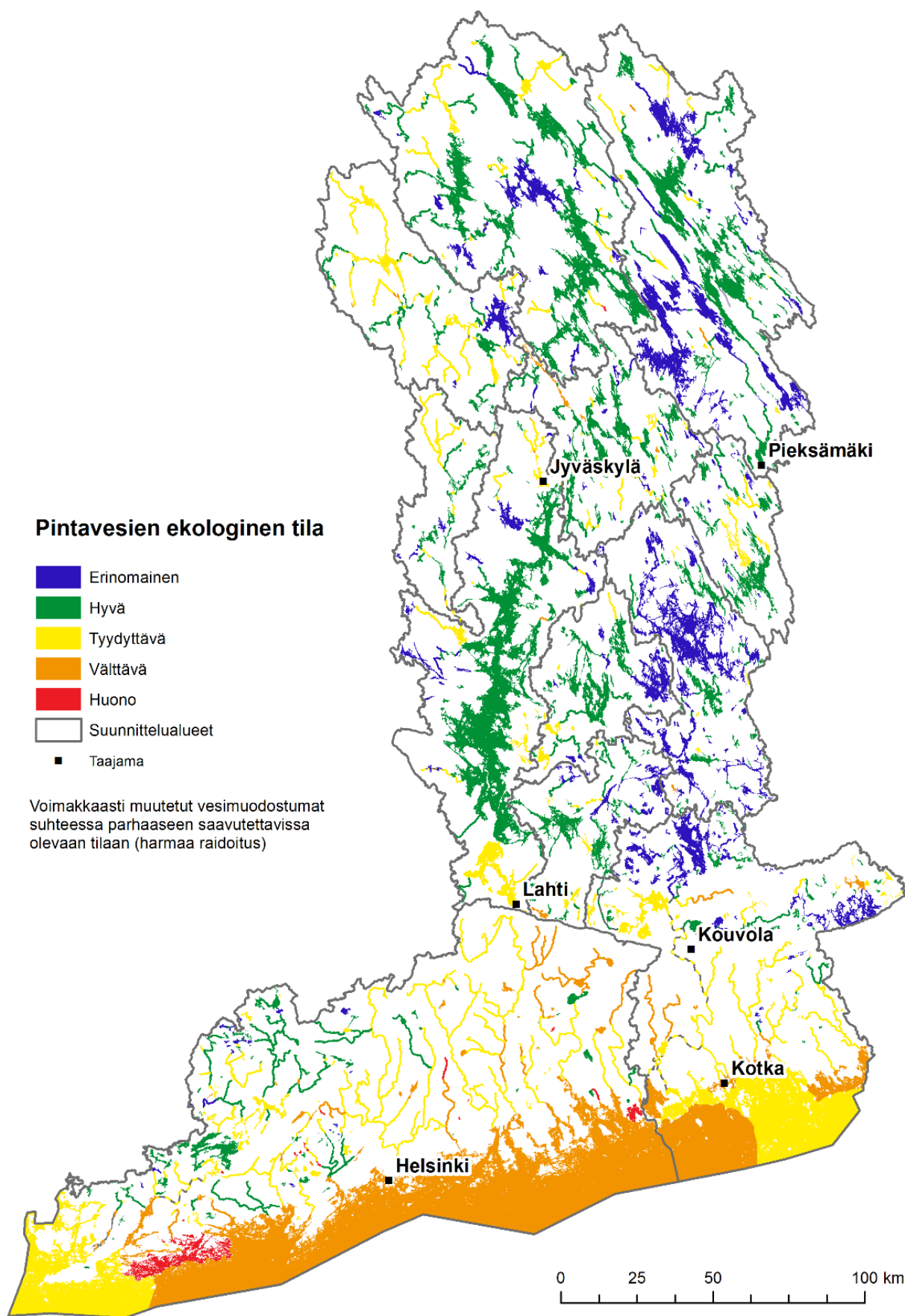
Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Laura Kokko, p. 040 841 9973, etunimi.k.sukunimi[at]vantaa.fi

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan ympäristölautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan ympäristölautakunnan osoite:
Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1

Päätöksistä §:t 4 ja 6-7, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.

Päätöksistä §:t 1-3 ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.